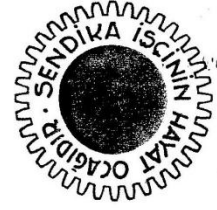

TÜRK-İŞ HABER BÜLTENİ

SAYI: 1

MAYIS

1953

KONFEDERASYONCA :

BU BÜLTENİN ÇIKARILMASINDA - Kİ GAYE

Memleketimizde sendikaların ilk kurulduğu zamanlar, bunların hayatlarını idame ettirmek için başta propaganada yapmak geliyordu. Henüz maddî bakımdan olduğu kadar teknik eleman bakımından da mahrum olan bu teşekküllerin propaganada işlerini kurucuları ve idare hey'etleri üzerlerine aldılar ve kısa zamanda bu işi başarı ile neticelendirdiler.

Bununla beraber iş bu kadarla bitmiyordu. Bundan sonra sür'atle teşkilatlanan sendikaların sesini memleket efkârına ve dünyaya duyurmak için bir neşir organına ihtiyaçları vardı. Bu sebeple bir çok sendika, birlik ve federasyonlar birer gazete çıkarmak için teşebbüse geçtiler ve aylık, 15 günlük yahut haftalık birer gazete çıkarmaya muvaffak oldular.

Yukarıda işaret edildiği gibi teknik eleman yokluğu ve malî külfetler yüzünden, bu gazetelerin birçoğları kısa zamanda faaliyetlerini durdurmak mecburiyetinde kaldılar. Bunun yanında Türk basını sendikaların çeşitli meselelerine sütunlarında geniş yer veriyor ve çok zaman bu meselelerin müdafiliğini yapıyordu.

Bununla beraber hayatını kazanmak için çalışan ve aynı zamanda cemiyet hayatına da karışan vatandaşın iktisadî, içtimaf, ilmî ve mizahî yazı-
(Sonu Sahife 2 de)

KONFEDERASYONUN ÇALIŞMALARI

6 Eylül 1952 tarihli İzmir Kongresinden sonra, İcra Hey'eti 21 Eylül 1952 tarihinde Ankara'da toplanabilmiştir. Takdir edilir ki Konfederasyona bir yer temin etmek ve çalışabilir durumu sağlamak bütün işlerin başında gelmekte idi.

İşlerin bu muvakkat kısımlarını ikmal edip, esasa geçtikten sonra, münferit birçok müraعاتların vukuu bulmasına rağmen
(Sonu Sahife 2 de)

YENİ TEŞEBBÜSLER

Çalışan arkadaşlarımızın bilhassa en çok mütaazarrın oldukları ciheti mutlaka asgari ücret bareminin mevcut olmaması teşkil eder. Bunu nazarı itibara alan Konfederasyonumuz 1951 yılında çıkan asgari ücret yönetmeliğinin yurdun her tarafında tatbik edilmesini istemiştir. Bu konuyu inceleyen Çalışma Vekâletinin
(Sonu Sahife 3 de)

MEYDANA ÇIKARILAN BAZI HAKLAR

Memleketimizde faaliyette bulunan Hamilton Şirketinin son zamanlarda bilhassa sendika idarecilerine ve sendika işçilerine yaptığı ağır muameleler ve haksız çıkarmalar karşısında TÜRK-İŞ'in müdahalesi yerinde görülmüş ve bu şirketin temsilcileri mahkemeye verilmiştir. İlk planda işten çıkarılan 40 sendikalı işçiye tek dereceli kanunî hakları ödenirken ellerinden, bütün haklarını aldıkları
(Sonu Sahife 3 de)

B İ R M A Y I S B A Y R A M I

Ötedenberi Bahar ve İşçi Bayramı diye yapılagelmekte olan (Bir Mayıs bayramı) bir çok arkadaşlarımızın haklı iddialarına sebebiyet vermiştir.

Bilindiği gibi aynı gün mekruh komünistlerin bayramlarına tesadüf etmektedir. TÜRK-İŞ'in İzmirdeki birinci Genel Kurul toplantısında, bu husus müzakere edilmiş ve neticede bir mayıs yerine 6 Eylül tarihinin İşçi bayramı olarak kabul edilmesi uygun görülmüş ve bu hususta Hükümete müracaatın kararlaştırılması neticesinde, Konfederasyonca 10.12.1952 tarih ve 128/52/A sayılı yazı ile durum Çalışma Vekâletine arz edilmiştir ki Vekâletin bu arzumuzu yerine getireceğine şüphe etmiyoruz.

Bu malûmatı böylece verdikten sonra Konfederasyon olarak İşçi arkadaşlarımıza bazı tavsiyelerde bulunmayı uygun görüyoruz;

BİR MAYIS TARİHİNİN YERİNE HENÜZ İSTEDİĞİMİZ GÜN TESBİT OLMAMAKLA BERABER İŞÇİ ARKADAŞLARIMIZIN BİR MAYIS BAYRAMINA İŞTİRAK ETMEMELERİ VE BUNUN SEBEPLERİNİ HER VESİLE İLE UMUMİ EFKARA ARZETMELERLERİNİN EN DOĞRU BİR HAREKET OLACAĞI KANAATİNDEYİZ.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Bu Bültenin Çıkarılmasındaki Gaye

(Baştarafı 1 nci sayfada)

lara da ihtiyacı olduğu ve bu ihtiyacın da ancak kendilerine ait bir neşir organından takip etmeleri arzusu, süratle aşılın merhaleler sonunda bu gün kendisini gayet vazih olarak göstermektedir.

Konfederasyonumuzun kurulması ile bu arzunun tahakkuku bir zaruret halini almıştır. Konfederasyonun üyeleri olan teşekküllerle müştereken çıkarılacak böyle bir gazetede İşçi Vatandaşlarımızın yukarıda zikredilen makalelerden başka istek ve davaları da bütün sadeliği ile umumî efkara arz edilecek ve bu suretle bu istek ve davaların halli daha sür'atli ve verimli olacaktır.

Bütün bu mülâhazalar neticesinde bu bültenin çıkış gayelerini kısaca şu şekilde izah edebiliriz:

1- Yukarıda tarifini yaptığımız müstakbel bir gazetenin temelini, bütün İşçi arkadaşlarımızın fikirlerinden istifade etmek suretile sağlam olarak atmak,

2- Konfederasyonun çalışmaları hakkında, mensuplarına ve Memleket efkârına bilgi vermek ve fikir istihsal etmek.

Bülteni bu düşünceler altında çıkarmaya karar verirken arkadaşlarımızın gösterecekleri alâka bize cesaret kaynağı olacaktır.

Mutasevver gazete hakkında değerli Sendikalist arkadaşlarımızdan formüller beklerken ayrıca bülten hakkında kusur ve noksanlarımızın izalesine yarıyacak kıymetli fikirlerinizden de istifade etmek isteriz.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Konfederasyonun çalışmaları

(Baştarafı 1 nci sayfada)

men daha ziyade kanun mevzuları üzerinde durulması yapılacak işlerin başında gelmekte idi.

Bu böyle yapıldı ve kanun tadillerindeki isabetli görüşlerimizin neticelerini, halen Büyük Millet Meclisi komisyonlarında cereyan eden müzakerelerden öğreniyoruz.

Bu gün 3008 sayılı kanunda yapılan tadilât ile İl ve Yüksek Hakem Kurullarında İşçinin hakkını, aramızdan seçilecek temsilciler müdafaa edecektir. Tatbikatda herne kadar ufak tefek aksaklıklar zuhur etse bile bu günkü şeklin sakat taraflarını daha iyi anlayabilmemiz için bunun bizlere büyük imkânlar vereceği muhakkaktır.

Henüz yeni ve fiili hiçbir tecrübeye dayanmayan DENİZ İŞ KANUNU hakkında muhtelif kaynaklardan elde edilen malûmatla TÜRK-İŞ'in görüşü Çalışma Vekâleti ve Çalışma komisyonu üyelerine bildirilmiştir.

Ayrıca Çalışma Vekâleti tarafından hazırlanan bu ve buna benzer tasarılar üzerinde ufak değişikliklerin yapılması ile maksat hasıl olmuştur.

Yalnız, 4792 sayılı Sigorta kuruluş kanunu bunların hari-cindedir. Vekâletin hazırladığı tasarımı ne kademeli teşekküllerimiz, ne ilim adamlarımız ve ne de Konfederasyonumuz iyi karşılamamıştır. TÜRK-İŞ tasarısındaki maddelerden hariç, İşçinin menfaatlerini sağlamlaştıracak diğer bir çok maddelerin tadil edilmesini de uygun görmüştür. Evvelce hazırlanan tasarı kanuniyet kesbettiği takdirde parası İşçi ve İşveren tarafından ödenen Kurum, tamamen bir İktisadi Devlet Teşekkülü haline gelecekti ki, Konfederasyonumuzun yerinde müdahalesi Çalışma Vekâletinin nazarı dikkatini celbetmiş ve tasarıya yeniden tadilat yapılması cihetine gidildiği öğrenilmiştir. Bu gün sosyal sigortaların mevcut bulunduğu bir çok Avrupa Memleketlerinde bu müesseselerin, kuruluşlarındanberi parayı verenler tarafından idare edildiği görülmektedir.

Bilhassa evvelce hazırlanan tasarı ile sonradan yapılan değişiklikleri havi tasarımı bütün arkadaşlara okumalarını tavsiye ederiz.

Bu arada İşçinin lehine olarak tadil edilen 5502 sayılı Hastalık ve Analık sigortası kanunu tadil tasarısında da TÜRK-İŞ'in görüşü olarak bazı tenzil ve ilâveler yapılmıştır.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

Yeni Teşebbüsler

(Baştarafı 1 nci sayfada)

den son zamanlarda, yapılan müracaata alınan cevapta; Hangi işlerde ve iş kollarında, asgari ücretlerin tesbit ve tayininde içtimai ve iktisadi bir zaruret bulunduğu hususu Vekâletçe Valilikler ve Bölge Çalışma Müdürlüklerince incelettilerinde ve lüzum görülen mahal ve iş kollarında asgari ücret tesbit komisyonlarının kurulması cihetine gidileceği bildirilmektedir.

Evvelce yürürlükde bulunan İş kanununun tadil edilmemiş maddeleri ve senelerce evvelki hayat şartlarına uyularak hazırlanan, İşyeri İç yönetmeliklerinin tek taraflı hazırlanması İşçinin bir çok haksızlıklara uğramasına sebep olmaktadır.

Tevili mümkün olmayan bu hakikat karşısında, Çalışma Vekâletine bu hususta lüzumlu müracaat yapılmıştır. Ancak Vekâletin, Kanunun mecbur tuttuğu hususlar dışındaki iş şartlarının, İşverenlerle İşçiler veya bunların Sendikaları arasında karşılıklı anlaşma yoluyla tanzim edilmesi uygun bulunmakta ve sadece kanunda tasrih edilmiş muayyen ve mahdut mecburiyetlerle tahdit edilebilecek olan mukavele serbestisini büsbütün kayıtt altına alacak şekilde mecburi tutulacak örnek İç yönetmelik tanzimi hususundaki yetkinin kullanılmasına mahal görülmektedir. şeklindeki cevabı karşısında teşkilâta ve hatta Sendikalara tekrar yazılması ve fiili hadiselerin tesbitine yeniden lüzum hasıl olmuştur. Henüz kâfi olmamakla beraber bilhassa Sendikalardan memnuniyet verici ilgi gösterilmiştir.

Bunlardan başka üzerinde durulmakta olan işlerin arasında; İşçilerin kurslara tabi tutulmakla eğitim ve öğretimlerinin sağlanması hususunda Milli Eğitim Vekâleti ile yapılan temaslara müsbet notice vermiş ve durum teşkilâta tamim edilmiştir.

Bunlardan başka işlenmemiş tütünlerin ihracının durdurulması, Memleketimizde imal edilmekte olan cam eşya ithalinin men i, çivi ve emsali emteanın Memleketimizde imal edilmiş ve ihtiyaca cevap veriş-i karşısında bunların da ithal listelerinden çıkarılması talep edilmiş olup bu meselelerin üzerlerinde hasasiyetle durulmaktadır.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

Meydana Çıkarılan Bazı Haklar

larına dair tanzim edilen ibranamelerin ortadan kalkması temin edilmiş ve Sendikalı olmaları yüzünden çıkarıldıkları için 3 misli tazminat davası açılmıştır.

Ayrıca aynı şirkete mensup bir ecnebi tarafından Merzifonda vurulan bir işçi için, katilin hapse dahi girmediği görülmüş ve derhal Savcılık kanalı ile müdahale edilmiştir.

Önceden ölen işçinin ailesine Şirket memurları tarafından toplanılarak verilmesi istenen 300 lira yerine TÜRK-İŞ'in işe el koyması sonunda ölenin ailesine 5000 lira nakdi tazminat sağlanmıştır.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

AMERİKA ÇALIŞMA VEKÂLETİ VE GÖREVLERİ

Amerikan Milletine hitaben hazırladığı mesajında, Cumhurbaşkanı General Eisenhower yeni idarenin Amerikan Çalışma Vekâletinin işçi ve Millete olan hizmetlerini "Kuvvetlendirmek ve geliştirmek" niyetinde olduğunu bildirmiştir.

Amerikan Çalışma Vekâletinin ihdası 1913'de kongrenin bir kararı ile kanunlaşmış ve Çalışma Vekili 13 ncü üye olarak Heyet'i Vekilede yer almıştır. Bu yeni Vekâlet, "Amerika Birleşik Devletlerinde işçilerin refahını terviç ve inkişaf, Çalışma şartlarını ıslah ve kârlı işbulma fırsatlarını terakki ettirmek"le vazifelendirilmiştir.

Seneler geçtikçe, bu vazifelerin ehemmiyeti de gitgide artmış bulunuyor. Amerikan iktisadiyatının genişleyici ve işçilerin durmadan gelişen ücret ve emniyet standartları, bu vekâlete mühim mes'uliyetler yüklemiştir. Amerikan Çalışma Vekâletinin bu günkü işlerini takdir etmek için bu teşkilâtın bazı başlıca dairelerine kısaca şöyle bir göz atalım:

Çıracık İşçiler Dairesi:

Çalışma Vekili tarafından tayin edilen Milli istişare komitelerinin teşriki mesaisile, sanayide kullanılacak usta işçi eğitimi için çıracık işçi standartları hazırlar. Bu standartların başlıca vazifesi çıracık işçinin refahını korumaktır. Bu standartlar kâfi miktarda tecrübe teminine yarar, teknik öğretim ve işçi- işveren iştirakini temin eder.

İş Bulma Teminatı Dairesi:

Mahalli idarelere, amme hizmetlerinin çalışmalarında ve işsizliğe karşı sigorta sistemlerinde rehberlik vazifesini görür. Bu daire, mahallî idarelerin işbulma bürolarının idarî masrafları tutarının hibe olarak federal Hükümetden temini hususunda federal kanunların tesbit ettiği standartları idame eder, mahalli idarelerin işbirliği ile, bütün memleketi şamil koordine bir işbulma teşkilâtı işletir. İşbulumuna mütedair fırsatlar hakkında bir haberleşme bürosu kullanır ve birçok yerlerde zuhur eden işbulma ihtiyacını karşılamak üzere bir kliring marketi vazifesini ifa eder.

İşçi Standartları dairesi:

Sınıf emniyet ve sıhhat standartlarının gelişme ve ilerlemesine yardım eder, mahallî çalışma Müdürlüklerine ve İşçi Birliklerine bu hususlarda teknik tavsiyelerde bulunur ve işyerlerinde çocuk ve gençlerin istihdamına tanzim için alınması icap eden idarî ve kanunî tedbirler hususunda bir haberleşme ve araştırma servisi işletir.

Çalışma İstatistikleri Dairesi:

İşçi iktisadiyatı hususunda Amerikan Hükümetinin başlıca istatistik bürosudur. Bu daire, İşçi ve İşveren, ücretler, fiyat temayülleri, sınai münasebat ve yaşama standartları hakkında rakanlar toplar ve tahlil eder. İşçilerle işverenler arasında aktedilen anlaşmalarda ücretlerin tesbiti hususunda, bu dairenin müstehliken ait fiyat endeksi bilhassa istimal edilmektedir. Çalışma istatistikleri Dairesinin muntazaman neşrettiği "Aylık çalışma mecmuası" ile "Deniz aşırı İşçi Cereyanları Notları" çalışma mevzuunda diğer memleketlerdeki gelişmeleri tahlil eder.

./..

Kadın İşçiler Dairesi:

Çalışan kadınların refahını temin ve çalışma şartları ile işbulma fırsatlarını geliştirmekle vazifelendirilmiştir. Bu daire eşit ve asgari ücret, çalışma saatleri ve kadınların siyasi ve hukuki durumlarına dair kanunları tahlil eder ve bu hususlarda icap eden tedbirler alır ve tavsiyelerde bulunur.

Pütan bu daireler, Çalışma Vekâletinin Milletlerarası Çalışma mevzuatı Dairesinin işbirliği ile, diğer memleketlerden gelen öğrenciler için aldıkları mevzularda eğitim programlarını tatbik, ve talep üzerine, diğer memleketlerde kurulan ve kurulacak olan çalışma istatistikleri, sınai eğitim, çalışma standartları, işçi sigortaları ve işbulma servisleri programlarında yardım etmek üzere, teknik müşavirler temin eder.

Çalışma Vekâleti bundan başka, diğer daireleri vasıtasıyla da, Amerikan Milleti İşçilerine daha bir çok hususlarda yardım eder. Amerika Birleşik Devletleri Cumhurbaşkanının bu servisleri teşvik etmek ve geliştirmek için sarfettiği gayretler, Demokrat bir idarenin işçilerinin refahına ne kadar büyük ehemmiyet attığını gösterir.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

EN İYİ RANDUMAN NASIL ALINABİLİR?

İşçi ve Ustabaşı Münasebetlerinin ıslahı

(Endüstri Mecmuasından) Çeviren:

A. Kemal Karadayı

"Bu usulle Ustabaşılar ve patronlar kontrolleri altındaki işçilerle iyi geçinme san'atını öğrenmiş ve bu sayede istikbal için bir çok imkânlar sağlamış olurlar."

Çok mühim bir şahsiyet olan akıllı bir fabrikatör, geçenlerde verdiği nutukda, günün en büyük sıkıntısı ne petrol, ne lâtik ve ne de taşıt vasıtalarıdır. Hatta işçi sayısından da sıkıyetçi değiliz, fakat işçilerin iyi bir şekilde sevk ve idaresi en büyük derdimizi teşkil ediyor, demiştir.

Esasen Amerikan sanayii de daima bu noksanlığın sıkıntısını çekmiştir? Yalnız ileri gelen bir kaç şirket kendi işçileri arasında azami randumanın ve elbirliğinin şiddet ve taziyik kullanarak değil, bilakis işçilere ancak insan muamelesi yaparak ve onları mensup oldukları teşkilâtın bir rüknü olduklarını kendilerine aşılıyarak sağlayabilmişlerdir. Bu maksatla, Harp işçi Birliklerinin bir çok sanayii merkezlerinde tatbik etmekte oldukları eğitim kursları vasıtası ile patronlar ve Fabrikatörler her hususta aydınlatılmaktadırlar. Buna misal olmak üzere sizinle büyük bir harp sanayii merkezinin konferans salonunu ziyaret edelim ve onların işçiler arasında ahenk ve randumanı artırmak bakımından ne gibi çarelere başvurduklarını görelim.

Evvvelâ 12 kadar ustabaşından mürekkep bir gurubun iş elbiseleriyle bir masa başında oturduklarını ve önlerinde biraz kâğıt, kalem ve bir de matbu mavi bir kartın bulunduğunu görürüz. Masanın başında gurubun Başkanı bulunmaktadır, Başkanın arkasında bir siyah tahta vardır ve üzerinde şu cümleler yazılıdır:

TARTIŞMAYI YAPTIĞAN BU MESELEDE ASIL ELDE ETMEK İSTEDİĞİNİZ

NİZ NERİCE NEDİR?

BÜTÜN VAKIALARI BİR ARAYA TOPLAYINIZ.

EN MAKUL VE MÜMKÜN OLAN HAREKET TARZİNİZİ TETKİK VE TAYİN EDİNİZ.

İNSANLAR HEP BİRBİRİNİN AYNI DEĞİLDİR.

Başkan Ustabaşıya seslenerek: Şimdi senin meseleni ele alalım dedi. Ustabaşı usuk çehresi ve büyük vücudu ile siyah tahtanın önüne gelerek:- Evet benim elimde hakikaten çok kötü bir mesele var, dedi. Herkes onu dinlemek üzere öne doğru eğildi, ustabaşı ilâve etti; - İşçilerimden fevkalâde kabiliyetde olan F nin üzerinde 8 senedir ihtisas kesbettiği mühim bir makina var, onun yerini doldürecek bir adam daha yok, o giderse ne yaparız bilmem? Bir karısı ve mektebe giden iki çocuğu var, iki aydır işleri çok aksamağa başladı, vazifesine

./..

daima geç geliyor, şimdi de kütük gibi serhoş, bunun bir çaresine bakmalıyız, o giderse ben mahvoldum.

Bunun üzerine Başkan Ustabasının yanına giderek tahtadaki birinci soruya işaret etti, -Ta baştan başlayalım, ustabaşının başarmak ve elde etmek istediği asıl netice nedir? dedi.

Masanın başındaki ustabaşılardan muhtelif fikirler yükseldi ve bu fikirleri sırası ile Başkan tahtaya yazdı, onlar da şunlardı:

DURUMU BOZUK İŞÇİNİN TEKRAR NORMAL İŞ KABİLİYETİNİ SAĞLAMAK,

ONU İÇKİDEN VAZGEÇİRMEK,

İŞİNE TEKRAR SAĞLANMASI VE SEVMESİ İÇİN NE LAZIMSAYIP YAPMAK,

Başkan bu adamlardan ilk vazifelerinin ne olduğunu sorunca bazıları derhal önlerindeki mavi, matbu kartlara bakarak, bazıları da ezberden;

BÜTÜN VAKALARI BİR ARAYA TOPLAYINIZ dediler. Başkan elindeki tebeşiri sallıyarak: Evvelâ işin içyüzünü öğrenmek lâzımdır dedi.

İşleri aksıyan bu işçinin hususi hayatı hakkında herkes ne biliyorsa tahtaya yazıldı. Bu yazılar içinde en mühim sebep olarak görünen vak'a, serhoş işçinin karısının iki ay kadar evvel hariçde çalışmaya başlaması idi. Bunun üzerine burada toplanan hey'et yapılacak ilk işin, bu işçinin karısının dışarıdaki işinden vazgeçerek evine dönmelerini temin etmeğe çalışmak olduğuna karar verdi. Bu çare işçinin vaziyetini belki düzeltebilirdi, belki de hiçbir faydası dokunmazdı.

Bu konuşmalarda tebarüz ettirmek istediğimiz nokta: Eski Alman idarecilik sisteminde olduğu gibi keyfi ve sert bir muamele ile hareket ederek böyle iyi bir işçiyi islah ve terbiye yoluna gitmeden kovmanın hiçbir fayda temin etmeyeceğini, bilâkis işsizlerin sayısının çoğaltacağını ve ailelerini felâkete sürükleyeceğini ve aynı zamanda müessesenin de işlerinin aksamasına sebebiyet vereceğini unutmamaktır.

(Devamı Gelecek sayıda)

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

A N K E T

Bu anketimize verilecek cevaplar yine bu bültende neşredileceğinden, ehemmiyetli bir çok mevzular hakkında bütün teşekküller bir fikir sahibi olacaklardır. Sorular:

1- İlk sayısını sunduğumuz bülten hakkındaki görüşleriniz ve değiştirilmelerle yapılacak ilâveler nelerdir?

2- Son zamanlarda Yurdun her tarafından birden başlayan Sendikaların Vekâlet tarafından teftişlerini, Sendikaların muhtariyeti bakımından nasıl buluyorsunuz? Buna ait düşünceleriniz nelerdir?

3- Bütün imkânları ile mücehhez günlük bir gazetenin çıkarılabilmesi nasıl mümkün olabilir?

4- Bir İşçi Bankasının kurulabilmesi nasıl mümkün olabilir ve işçi arkadaşların iştiraki sağlanabilir mi?

5- Bütün bunlarla beraber, fazla uzun olmamak şartı ile bu günkü mevzuatın nasıl bir şekle girmesinin arzu edildiği yazılırsa ileride hazırlanacak mevzuat hakkında mücehhez bir fikre sahip oluruz.

TÜRK-İS HABER BÜLTENİ

SAYI: 2

HAZİRAN

1953

KONFEDERASYONCA :

Bu gün örneklerinden istifade ettiğimiz, Hür Dünya memleketlerindeki Sendikacılığın bu mertebeye ermesinin sırları üzerinde durmak her halde faydalı olacaktır.

Bu mevzuda yazılan kitapları okuyup öğrendiklerimizle duyduklarımıza göre, bu neticeler uzun mücadele ve intikal devrelerinden sonra elde edilebilmiştir. En son bütün muvaffakiyetin sırrını, işçinin her şeyden evvel Sendikasına bağlı olmasında ve ona karşı olan borcunu hayatına olan borçları kadar ehemmiyetli kabul etmesinde bulmak mümkündür.

Memleketimizde Sendikaların değil, fakat mümasili birçok cemiyet ve teşekküllerin tarihleri çok eskidir. Hatta bizden aldıkları örneklerle bu mevzuda ileriye gitmiş memleketler de gösterilebilir. Durumun bu şeklinden dolayı zaman bakımından büyük kayıplara uğradığımızı ve hayatimizdeki ehemmiyeti itibarile kaybolan zamanı telâfiye mecbur olduğumuzu görüyoruz. Bu günkü çalışmalarımız da buna matuftur.

Elimizde, çalışmalarımızın semereli olmasını sağlayacak birçok delil ve imkânlar vardır. Bunlardan istifade etmeğe gayret sarfettiğimiz müddetçe katıldığına lüzum gelen yolu kısaltmak mümkün olur.

Formül:

1- İşçi arkadaşların Sendikası-ndan evvel ehemmiyet vereceği bir teşekkül olmamalıdır. Siyasi teşekküller, bu kategorinin tamamen dışında kalmaktadır.

(Sonu Sahife 3 de)

BİR MAYIS BAYRAMI HAKKINDAKİ ALAKA

Bültenimizin birinci sayısında, 1 mayıs bayramı hakkındaki neçriyat üzerine, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğrenci der- (Sonu Sahife 2 de)

İŞ MEVZUATI HAKKINDA TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ

Hemen hemen hiçbir tecrübeye dayanmadan, 1936 yılında çıkarılan İş kanununun, Sendikaların meydana gelmesi ile, tatbik sahasındaki aksaklıklarının büyük çapta olduğu bütün açıklığı ile meydana koyulmuştur.

(Sonu sahife 2 de)

ADANADA BİR HADİSE

Nisan ayı sonlarında, Adana Sümerbank dokuma fabrikasında, fi-til işlerinde çalışan 27 işçiye yardım eden 15 kişinin birden bir iş'den men'edilmesi ve bunların gördüğü işin 27 kişiye tahmil edilmesi, dolayısıyla ihlâl edilen iş şartlarından mütevellit bu işçi arkadaşların, iş akdini feshetmeğe mecbur tutuldukları görülmüştür.

(Sonu Sahife 2 de)

TÜRK-İŞ'DEN HABERLER

Merkezi Ankarada bulunan D. Demir yolları Federal İş Federasyonu icra kurulu, Kongrelerinde alınan karar gereğince, TÜRK-İŞ'e iltihak etmek üzere müracaatda bulunmuşlardır.

Bu müracaatı müzakere eden TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, iltihak hususunu kabul etmeden evvel, ay- (Sonu Sahife 2 de)

B.Ş. YAZIYI 3 ncu SAHİFEDE TAKİP EDİNİZ.

Bir mayıs bayramı hakkındaki alaka

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

neği, 31.4.1953 tarih ve 31 sayılı yazı ile şu cevabı vermiştir:
"Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonunun, her hareketinin manası üzerinde layıkı veçhile durduğunu gösteren, ikinci enternasyonal sosyalist kongresinin 1889 da vermiş olduğu karara uymaması keyfiyetini en derin takdir hislerimizle karşıladık.

1 Mayıs işçi bayramına iştirak etmemek hususunda verdiğiniz karar dan dolayı sizleri, İlahiyat Fakültesi Talebe Cemiyeti olarak tebrik eder, selâm ve saygılarımızı sunarız."

Bununla, münevver kimselerin ve aynı günlerde, münevver Türk matbuatının da noktai nazarımızı desteklemiş olduğunu görmekte ortaya çıkan, bu bayramın (!) hiçbir suretle benimsenmediği hakikati, bizim, iddia ve davamızda haklı olduğumuzu meydana koymaktadır.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

İş mevzuatı hakkında TÜRK-İŞ'in görüşü

(Baş tarafı 1 nci sayfada)

Konfederasyonumuz, Memleketimizdeki İş ve İşçi hayatının düzenlenbilmesi, iş istikrarının ve Milli istihsalin artırılabilmesi için aksak tarafları müsbet taraflarından çok olan İş kanunu ve alâkali mevzuatın, kül halinde elden geçirilmesi lüzumuna inanmaktadır.

Aksi takdirde madde, madde yapılacak tadillerin, açık kapıların kapanmasına müessir olamayacağı gibi, yukarıda saydığımız matlup hususların da ifasına imkân olamayacağı kanaatindeyiz.

Bu hususta; Teşkilâtın, ilim sahiplerinin ve bu mevzuda faydalı olabilecek kimselerin görüşlerini istihsal için, önümüzdeki günlerde TÜRK-İŞ tarafından teşebbüse geçilecektir. Hatta buna muvazi olarak adı geçen kanun ve mevzuattaki görüş ve kanaatinizi şimdiden bekliyebiliriz.

TÜRK-İŞ, Grev ve Lokavt kanunu hakkındaki görüşlerinize de intizar etmektedir.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

Adanada bir hadise

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Konfederasyon'un mahallinde, işçi ile işverenden yaptığı tetkiklerde, işçi mümessillerinin bu husustaki müracaatları Müdür tarafından kabul edilmemiş, akabinde Sendikanın tavassutunun da reddedildiği tesbit edilmiştir.

Ayrıca, adı geçen işyerinde, işçi mümessilliğini Sendikali işçilerin kazanmış olmaları, müessese idarecileri tarafından hazmedilememiş olup, türlü çarelere baş vurularak mümessil işçilerin sıfatlarının kaldırılması yoluna gidildiği, maalesef Bölge Çalışma Müdürlüğünün de hükmi karkuşu ile işçi arkadaşların aleyhine karar vererek tebliğde bulunduğu öğrenilmiştir.

Konfederasyon, bu hususta ilgili makamlar nezdinde temaslar yapmakda ve hakikatin tecellisine gayret sarfetmektedir.

Böyle bir hadisenin, bilhassa bir Devlet işletmesinde meydana gelmesinden üzüntü duymaktayız.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

TÜRK-İŞ'den haberler

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

ni branşta, merkezi Eskişehirde bulunan D.D.Yolları İşçileri Sendikaları Federasyonu ile Federal İş Federasyonunun birleştirilmesi suretile meydana gelecek olan kuvvetli bir Birliğin, branşındaki işçilere daha faydalı olabileceği nazarı itibara alınarak bu hususta çalışmalara başlanmıştır. Bu çalışmaların iyi neticeler doğuracağına emin bulunuyoruz.

Çoruh ili Borçka ilçesinde bulunan, Murgul Bakır madeni işçileri

./.

Sendikası, kendi branş ve bölgelerinde bir Birlik veya Federasyon bulunmadığı cihetle, doğrudan doğruya Konfederasyona iltihak etmek üzere müracaat etmiş ve Konfederasyonumuzca bu müracaat nazarı itibara alınmıştır.

-o-o-o-o-o-o-o-

Başyazı (Konfederasyonca)

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Zira biz işçiler kendimizi siyasi cereyanlara kaptırlardan, iyi muhafaza ettiğimiz müddetçe siyasi umdclere bağlı Hükümetler bize ve mesclclerimize karşı olan alâkalarını ve Verimliliğini artırmak mecburiyetini duyarlar.

2- Sendika, Birlik, Federasyon ve Konfederasyon arasında normal bir vazife taksimi:

a) Sendika, herşeyden evvel gerek kendisinin ve gerekse kendisinden sonra gelen teşekküllerin idamei hayatı için aidat faslında en büyük gayreti göstermelidir. Sendikaya üye temini için gayret sarfetmeli, iş ve işçi hayatından mütevellit tesbit ettiği fiili hadısceleri Birlik veya Federasyonuna aksettirmeli, kendisinin ve yukarı kademelerin kaydettikleri icraatı üzerine malederek işçiye duyurmak suretile ilgi ve sempatisini Sendika üzerine toplamalıdır. Bağlı bulunduğu Birlik veya Federasyonun çalışmalarını ve idarecilerinin durumlarını yakinen takip etmeli yegerekli çareleri düşünmelidir.

Hulâsa olarak Sendika bir taraftan mahalli ve münferit mesclcleri halletmeğe çalışırken diğer taraftan umumileşen konular hakkında Birliğine veya Federasyonuna vazife vermelidir.

b) Birlik ve Federasyonlar Sendikaların çalışmalarını, Yönetim Kurulu toplantılarını bilfiil takip etmeleri lâzımdır. Sendikalardan gelen talep, teklif ve şikâyetleri tasnif ederek kendi çapında halledilmesi lâzım geleni o yoldan, umumileşen kısımları ise Konfederasyona havale etmekle, hem boş yere vakit kaybindan ve hemde dayanışma yolu ile çalışmaların müsmiriyetinden azami istifadeler elde edilmiş olur.

Müşkilât karşısında kalan Sendikaların yardımına koşması, zaruri ve 1 numaralı vazifesidir.

Kendisinin ve Konfederasyonun, icraatını en iyi şekilde Sendikalara duyurmak suretile, Sendikalara daha iyi müdafaa imkânları temin etmesi müsbet neticelerin merkezini teşkil eder.

Sendikaların üyelerinden kolayca aidat toplamalarını sağlamak için elbirliği ile çalışmak, bilvesile aidat ödemiye Sendikaların durumları, hakiki manânı ile görülmüş ve tesbit edilmiş olur ki bu vaziyet, bu günkü bocalamalara sebep olan birçok mahzurları ortadan kaldırmak için en iyi çaredir.

" Diğer taraftan, Konfederasyonun çalışmalarını takip etmek, ona maddi ve manevi imkânlar sağlamak, muhtelif kaynaklardan tesbit edilen ve Hükümete arz edilmesi lâzım gelen mevzuları Konfederasyona göndermek ve takip etmek vazife taksiminin esasını teşkil eder."

Sendikalar Birlik ve Federasyonların, Birlik ve Federasyonlar da Konfederasyonun söz sahibi oldukları sahalara girmemelidirler. Bu gibi fikirleşmelerin, yukarıda arzedilen metodlar dahilinde te-kâmül ettirilmesi sureti ile, mesclclerimizin bir ağızdan müdafaa edilmesi, yazımızın başındaki noticelerin istihsalini mümkün kılan hususlardır. Bu gün durumlarına imrendiğimiz memleketlerin işçileri başarılarında bundan başka çare bulamamışlardır.

Esasen biz, hareket ve meselelerimizde, Memleket çapında bir bütünlük vechesi veremezsek, talebcisi bulunduğumuz grev hakkının tanınması halinde, istimalinde daima güçlük çekmek ve neticeleri bakımından kayıplara uğramamızda melhuz hadiseler arasındadır.

c) Konfederasyon, teşekküllerimizin son merciidir. Kulâğını teşkilâtına ve onu ilgilendiren hadisclere dayadıktan sonra iyi çalı-

şabilmesi verilecek imkânlarla bağlıdır. Birinci derecede vazifesi; Mevcut konuları tetkik ile bulduğu noksanları teşkilâtın, ilgili yer ve ilim mensuplarının tetkikine arz etmek, alınan noticeleri tesbit etmek, ayrıca aşağıdan yukarıya doğru tesbit edilerek Birlik ve Federasyonlar vasıtası ile intikal eden mevzuları Hükümetin ilgili makamlarına sunmak ve müdafaasını yapmaktır.

Faaliyetlerinden, münhasıran Birlik ve Federasyonları haberdar etmesi ve bu kanalla Sendikaların haberdar olmasını sağlamak mecburiyetindedir.

Konfederasyonu, münferit işlerle meşgul etmekden kabil olduğu kadar korumak lâzım geldiği gibi, tadili ve yeni çıkarılması icap eden kanunların takip sıra ve şeklini Konfederasyonun programına bırakmak en müsbet çalışma sistemidir. Zaten kanunlar ve mühim işler bahsinde, Hükümet, karşısında ciddi ve nüfuzlu bir teşkilât görmezse onun hakiki düşüncelerini öğrenmek ve iş alemindeki programını genişletmek mümkün olamaz. Şu halde çok isteyip, hiç almamaktansa, sistemli bir şekilde istediğimizi mutlak almak için tutacağımız yol en verimli yoldur.

Konfederasyon, bütün çalışmalarından, onu, teşkil edenlere karşı sorumludur. Birlik ve Federasyonların durumları ile yakinen ilgilenmek, elindeki imkânlarla onlara yardım etmek, taleplerini dinlemek mecburiyetindedir. Hülâsa baştan sonuna kadar haberleşerek çalışmak mecburiyetindeyiz. Kademeli teşkilâtlarda, alınan kararlardan hoş gitmeyenleri olduğu takdirde, aslına mahallinden öğrenmedikten sonra mesleği teşkilât sınırları dışına taşırmamak lâzımdır.

Nihayet Türkiyede mevcut işçilerin ve Sendikaların, birbirinden ayrı sayılabilecek herhangi bir meslesi olamaz. Menfaatlarımız birdir ve bunları elde etmek için beraber çalışmamız lâzımdır.

Mes'uliyetlerimiz büyüdükçe, malf müzayakalarda genişlemektedir.

İşte, muassır memleketlerde, davasını halleden Sendikalar, yollarını, bağlılığa riayet etmek, adatlarını ödemek ve birbirlerine güvenmekle kısaltmışlardır. En kolay iş, en büyük meseleleri halleder.

-o-o-o-o-o-

İŞÇİ EVLERİ İNŞAATI

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği yapı kooperatifi, evvelce İstanbul'da, Mecidiyeköyünde, inşasına başlanan 12 işçi evinden başka 19 mayısta, yeniden Bakırköyde 71 işçi evinin daha temel atma törenini tesit etmiştir.

Sosyal sahada bir merhale olan bu inşaatlara, önümüzdeki yakın zamanlarda daha fazla hız verilecektir.

-o-o-o-o-o-

YENİ BİR FEDERASYON

Hatay bölgesinde bulunan, muhtelif branşlardaki 5 sendika birleşerek, merkezi İskenderunda olmak üzere (HATAY İŞÇİ SENDİKALARI FEDERASYONU) adı altında bir federasyon kurmuş ve çalışmalara başlanmıştır.

-o-o-o-o-o-

İŞÇİ SİGORTALARI KURUMU GENEL KURULU

5/Haziran/1953 de Ankarada toplanacak olan İşçi Sigortaları Kurumu, Genel Kuruluna katılacak işçi delegelerine, Konfederasyonumuz İcra heyeti bir tebliğ yayınlıyarak; Kongrede, işçi menfaatlerinin lâyıki veçhile müdafa edilebilmesi hususunda, istişarelerde bulunmak üzere, kendilerini, Kongreden 1-2 gün evvel Konfederasyon merkezine davet etmiştir.

-o-o-o-o-o-

ICFTU TEMSİLCİSİ MEMLEKETİMİZDE

Merkezi Brüksel'de bulunan Dünya Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu, ICFTU, temsilcilerinden Mr.R.G.Miller, Memleketimizdeki

"Eğer Hür Milletlerdeki dostlarımız, dinamik bir iktisadi siyasete bizim tam manasile müzaheret edeceğimize ve bu hususta cidden teşriki mesai edeceğimize inanırlarsa, bütün dünyadaki işsizlik korkusunu giderebilmek için birçok şeyler yapabileceğimiz kanaatindeyim."

İstihsal kudretini artırmak suretlerinden bahsederken, istihsal merkezlerinin muvaffakiyeti içinde buldukları şartlara bağlıdır, demiştir.

Bu arada misaller vererek, bir soğuk hava teşkilâtının bir istihsal merkezinin önderliği suretile kurulduğuna işaret etmiştir. Bu teşkilâtda iyi bir istihsal kotası günde 45 ünite olarak hesap edildiği halde, Sendika ile işveren arasındaki sıkı işbirliği suretile istihsal günde 65 üniteye çıkarılabilmiş, bu arada bazı materyal meseleleri de hal edildiği takdirde istihsalin günde 85-90 üniteye çıkacağını söylemiştir.

"Bu hususta bilhassa işaret edilecek nokta şudur ki, İşçiler hem istihsal kudretinin artmasından istifade etmişler, hem de programın tabikatında yardımda bulunmuşlardır."

Yüksek istihsal kudreti Amerikalılara daha müreffeh hayat şartı temin ettiği için Amerika işçileri, Hür memleketlerde istihsalı arttırmağa mütedair karşılıklı güvenlik teşkilâtının programlarını tam manası ile desteklemektedirler.

Müessil, istihsal kudretindeki artıştan, elde edilen kâr'ın icap ettiği şekilde dağıtım hususunda Sendikaların oynayacağı ehemmiyetli rol'ü tebarüz ettirmiştir.

Amerika işçileri istihsalı arttırmağa mütedair programları desteklemişlerdir. Çünkü bağlı buldukları Sendikalar kendilerine, gayretlerinin semerelerini garanti etmiş bulunuyordu. Müessil, Sendikaların talepleri üzerine, işverenlerin ayrıca daha işe yarar metodlar tatbik etmiş olduklarını ilâve ederek sözlerine son vermiştir.

TÜRK-İŞ:- İstihsalin artmasında tesanüt ve karşılıklı iyi münasebetlerden önce rol alabilecek herhangi bir unsurun mevcut olmadığını şu yazının şahadetinden öğrenmiş bulunuyoruz.

-o-o-o-o-o-

EM İYİ RANDUMAN NASIL ALINABİLİR?

(Geçen sayıdan devam)

-2-

İşte bütün bu unsurlar göz önünde tutulacak olursa, yapılacak en iyi çare yeni usule göre bu adamın, işlerinin aksamasının ve normal çalışmasının hakiki sebebinin ne olduğunu meydana çıkarmaktır.

Masası başında iyi çalıştığından terfi eden bir ustabaşı ile mühim anlarda kadın ve erkek işçilerin arasına katılıp, onlara önderlik edecek ustabaşı arasında büyük fark vardır. Bunlar işçinin yüzüne bakıp, onu derin derin tepeden tırnağa kadar iyice bir süzdükten sonra onu istemediklerini izhar ve ifade için, külhanbeyvari yere öyle bir tükürüşleri vardı ki, sanki onlara karşılarından "defol" demek isterlerdi.

Müstebit patronlar bu kaba muamele yüzünden fabrikalarda işçiler arasında nefret ve kinden başka bir şey uyandırmamışlardı.

Bazıları bunu belki kasden yapmıyorlardı. Çünkü işçiye iyi muamele ederek önderlik yapmanın esaslarını bilmiyorlardı.

Bu gün bir ustabaşının karşılaştığı meseleleri bir kere düşünelim: Bir çok yeni ve acemi işçiler bunlar arasında işlerini çok yavaş kavrayanlar, kadınlar, çocuklar, yabancılar falan yarden geldiği için diğerlerine kafa tutan, her ay terfi etmek isteyen yüksek işçiler? Bu muhtelif unsurlar arasında iyi geçim ve ahengi temin etmenin ne kadar zor olduğu inkâr edilmez bir hakikattir.

Fabrika dahilinde bu personel eğitimi işi, dört büyük Amerikan şirketine celbolunmuş uzmanların uhdesine bırakılmıştır. Bu uzmanların daima gözönünde bulundurdıkları kaidedir:

İşçilere ancak bir insan muamelesi yapıldığı zaman iyi randuman alınır.

./.

Fabrika içinde eğitim programı üç kısımdır:

- 1- İş münasebetlerinin islahı,
- 2- İş hakkında bilgi edinmek,
- 3- İş hakkında yeni usuller.

Bu kurslar Amerikanın her tarafına yayılmış olan Fabrikalarda muntazaman verilmekte ve bir kaç ay içinde 65 bin kadar ustabaşıya işçi münasebetlerinin ne olduğu ve faydaları iyice öğretilmektedir.

Bu kurslar her hafta 6000 kadar mezun vermektedir. Ustabaşı veya patron ile işçi arasında her gün cereyan eden bir çok beşerî münasebetler vardır. İşte bu cereyan hiçbir sekteye uğramadan, düzgün akıp gidecek olursa, patron ile işçi, yekdiğeri ile anlaşmış ve işler yolunda gidiyordemektir. Bu münasebetler iyi gütmediği zaman ise bir grevde izhar edildiği gibi işçiler ve patronlar arasında bir anlaşmazlık ve ahenksizlik hakim demektir.

İşte, iş münasebetlerini islah kurslarında edinilen bilgiler sayesinde hiçbir yolsuz muamele ve harekete meydan verilmez.

Bir az evvel yukarıda konferans salonunda izah edildiği gibi herhangi bir ustabaşı karşılaştığı zorlukları, şuurlu incelemeleri ile yavaş yavaş çözümler. Ve bu bulduğu çarçolarla kötü hadiselerin çıkmamasına karşı yerinde ve zamanında tedbirler alır.

Kitap olarak elde yalnız, iyi münasebetlerin esaslarını gösteren mavi bir kart vardır, üzerinde şunlar yazılıdır:

İYİ MÜNASEBETLERİN TEMELLERİ:

- a) Her işçi kendi vaziyetinden ve işinin nasıl gittiğinden haberdar edilmeli,
- b) İcap ettiği yerde ve layık olduğu zaman işçi takdir görmeli,
- c) İşçi, göreceği terfi ve değişikliklerden haberdar edilmeli,
- d) Her işçi kabiliyetine göre bir işe yerleştirilip, ondan azami istifade edilmeli,

e) Her işçiye insan muamelesi yapılmalı,

Kart'ın diğer tarafında şu cümleler yazılmaktadır:

HERHANGİ BİR MESELEYİ M.SİL HÂLLETMELİ?

1- Meslele hakkında tam bir bilgi edinmek için işin içyüzünü öğrenmek,

2- Birdenbire indî hükümlere saplanmamak, mesleleyi iyice tetkik ve tahkik ettikten sonra karar vermek,

3- Her meslele ile derhal alâkadar olup harekete geçmek ve başından atılmamak,

4- İcraatın neticesini kontrol etmek. Tavsiyelerinizin iş verimliliğini artırıp artırmadığına, işçinin hâl ve hareketine ve beslediği fikirlere dikkat etmek.

Şimdi bu mavi kartın üzerinde, işçiler arasında iyi münasebetlerin nasıl kurulacağını gösteren esasları izah edelim:

Her işçi kendi vaziyetinden ve işinin nasıl gittiğinden haberdar edilmeli.

İşçi vazifesi başından evine döndüğü zaman şayet karısı ona, işlerinin nasıl gittiğine dair bir sual soracak olursa, o da karısına durumu hakkında birşeyler söyleyebilmelidir. Bu da ancak ustabaşılara, devam ettikleri eğitim kurslarında yeni işçilere her hususta yardım etmenin ehemmiyetini öğretmekle mümkündür.

İşçilerden herhangi birisi işini iyi başaramıyorsa, onu bütün arkadaşlarının önünde mahcup etmemelidir. Böyle bir hal karşısında yavaşça onun yanına sokulup, etrafa hiçbir şey sezdirmeden o muayyen işin en kolay tarzda nasıl yapılacağını, işçiye kibar bir lisanla anlatmak çok daha faydalı olur.

"İcap ettiği yerde ve layık olduğu zaman işçi takdir görmelidir."

Şayet bir işçi hastalığına rağmen elindeki mühim bir işi bitirmeye cehdediyorsa, ustabaşı onu maddeten terfi ettirecek durumda olmasa dahi, o işçinin gayretinin önemini belirtmekle tatlı dille gönlünü alması çalışmalıdır. Hatta daha ileriye giderek ilk fırsatta onun bu faaliyetini bütün arkadaşlarının önünde övmelidir. İnsanlar tazyikten ziyade iltifattan hoşlanırlar, ve bu iyi muamele

onların gayretlerinin artmasına sebep olur.

"Her işçi kabiliyetine göre bir işe yerleştirilip, ondan azami istifade edilmelidir."

İşçiler kabiliyetlerine göre işlere yerleştirilmeyecek olurlarsa bu hâl onları müteessir edeceği gibi, bütün gayretlerin büyük bir kısmının boşa gitmesine ve onlardan beklenen istifadenin de tahakkuk etmemesine sebep olur. Bir işçinin daha mühim bir yer doldurabileceğine kanî iseniz, onu hep eski işinde tutmayınız, ilerlemesine ve önemli işler başarmasına imkân veriniz.

"Her işçiye insan muamelesi yapılmalıdır"

Herkes başka başkadır. Bu sebeple ustabaşılar işçileri (iyi işçiler, kötü işçiler, geçimsizler, aptallar ve zorbalar) diye mahdut sınıflara ayırmamalıdır. Hiçbir insan diğerinin aynı değildir.

Hiçbir işçinin hakiki mahiyetini muayyen zaman içinde tayin etmek mümkün değildir. Bazı işçiler işlerine yavaş yavaş alışırlar. Bazıların başlangıçta yardıma ihtiyaçları olur, (insanlar ya tembelen, ya çalışkandır) zihniyeti katiiyen yanlıştır. Ekseriyetle insanlar bu iki hudut arasındadır. Ve bunu da sarahetle tayin, uzun incelemelere mütevakkıftır.

Ustabaşılar iyi geçim esaslarını öğrenmek için çok gayret göstermişler ve bu hususu temin için daima karşılarındakinin fikirlerini dinlemişlerdir. Esasen vakı'aları bir araya toplamanın yegâne usulü de budur. Herhangi bir meselede işçiye kendi derdini anlatmasına imkân vermelidir. Onunla tartışmayınız. Sözüne kesip ani kararlar ve indî hükümler vermeyiniz, bırakınız, evvelâ o serbestçe içini döksün ve boşansın, ancak bu suretle meselenin içyüzüne ve müşkilâtı doğuran hakiki sebeplere vakıf olabilirsiniz.

İş insanların hayatının ancak bir kısmıdır. Hakiki sebebi bazen iş haricinde, evde, ailede, işçinin arkadaşları arasında veya ödenmemiş bir borçta aramak icap eder. Riayet edilmesi lâzım gelen kaidelerden birisi de (daima kendinizi işçinin yerine koyunuz ve meselciyi bir de onun görüşü ile inceleyiniz, siz onun yerinde olseydiniz ne yapardınız?)

Ustabaşıların karşılaştıkları müşkülleri halletmek için en iyi hareket tarzı olarak yaptıkları şey bu işde asıl başarılmak istenen gaye nedir? Bunu düşünmektir. Meselâ bir harp sanayii merkezinde başarılmak istenen gaye 3 dür:

- 1- İstihsalin artması,
- 2- İşçinin tatmini,
- 3- İşçilerin önderlerine inanmaları,

Babası otomobil kazası geçiren bir işçi o gün vazifesine geç geldiğinden ötürü kendisine hiçbir sual sorulmadan ve niçin geç geldiğini izah etmesine fırsat vermeden ani ve indî hükümlerle fabrikadan kovulacak olursa hem kendi için, hemde cemiyet için çok yazık olur. İzzetinefis sahibi bir işçi böyle muameleden o kadar müteesse sir olur ki kendiliğinden en küçük bir izaha dahi lüzum görmeden o müesseseyi hemen terkederler. Bu hakiki bir vak'adır. Ve eski usul ile yeni usulü gösteren bir misaldir.

Şurası muhakkaktır ki bu yeni usullere göre işçiye insan muamelesi yapmak yalnız onu kazanmak değildir. İyi geçim aynı zamanda istihsalî de en yüksek seviyesine çıkarmaya sebep başlıca unsurdur.

-o-o-o-o-o-

KOLLEKTİF İŞ AKİTLERİNE AİT BAZI ÖRNEKLER

(İş mecmuasından)

Son yıllar içinde bizde de münferit olmakla beraber kollektif iş akitlerine yer yer rastlanmaktadır. Bundan, iş hayatımızın müstakbel inkişafı itibarı ile memnun olmamak mümkün değildir. Çünkü bir çok işçiler adına Sendikalar tarafından yapılan mukavelelerin, münferit akitlere nazaran daha adil ve daha medeni olduğunu, bir asırdanberi garp Avrupası memleketlerinde yapılan tecrübeler göstermiştir. Bu itibarla Sendikalarımıza ve işçilerimize bir kolaylık olmak üzere dergimiz bir kollektif akit örneği vücuda getirmeye ve

bunu Sendikacı ve işçi okuyucularının istifadesine arz etmeği uygun bulmuştur. Ayrıca bu münasebetle Çukurova çirçir ve prese sanayii işletmeleri derneği ile Çukurova çirçir fabrikaları işçileri Sendikası başkanlığı arasında 1/9/1951 tarihinde vücuda getirilen bir kollektif sözleşmeyi de neşrediyoruz.

Madde: 1- Kollektif akdın şumul sahası: Bu akit, alâkalı işyeri ile buna bağlı firmalarda çalışmakta olup İş kanununun şumulü içine giren bilurum erkek, kadın ve çocuk işçilere şahlidir.

Madde: 2- İşe alınma ve işden çıkarılma: İlk dört hafta tecrübe müddetidir. Bunu takip eden 12 ay geçtikden sonra her işçi, nüessesenin aslı işçisi sayılır ve muayyen haklardan faydalanır.

Karşılıklı ihbar müddetleri tecrübe müddeti zarfında 1 gün, ilk 12 ay zarfında 7 gün ve bundan sonra ise 14 gündür.

Ihbar ancak cumartesi günleri yapılır, ihbar taahhütlü mektupla olur. Ihbarsız ve tazminatsız fesih halleri kanuna tabiidir.

Madde: 3- İşçinin vazifeleri: İşçiler çalıştıkları işyerini iktisadi mücadele ve rekabet sahasında şu hususlara riayet etmek suretille korumaya mecburdurlar:

a) İşyeri dahili talimatnamesinde yazılı olan iş müddetlerine riayet etmek,

b) Kendilerine tevdi edilmiş olan vazifeleri büyük bir dikkatle ifa eylemek,

c) Makinelerin ve bilurum maddelerin kırılıp bozulmasına, israf edilmemesine itina eylemek,

d) Makina arızalarını derhal alâkalılara haber vermek,

e) Ham ve yardımcı maddelerin israfına meydan vermemek,

f) İşyerinin temiz tutulmasına dikkat etmek,

g) İşyerinde çalışma ahenginin bozulmasına yol açabilecek olan her türlü hareketlerden sakınmak,

Madde: 4- İş müddetleri: Adı iş müddetleri kanunla muayyendir. İşçi kanunen muayyen fazla mesai ifa mecburiyetindedir. Posta işleri kanun gereğince yapılır. 20 yaşından aşağı işçiler postalarda çalıştırılmaz. Müteaddit posta çalıştırıldığı takdirde haftalık mesai müddeti 48,30 saati geçemez. Mesai müddetinin ortasında yarım saatlik istirahat verilir ve bu iş müddeti içinde hesaplanır.

Madde: 5- Fazla mesai, pazar, tatil, gece mesaisi: İşveren fazla mesaiden mümkün olduğu kadar içtinap etmekle mükelleftir. Fazla mesai bir yıl içinde üç ayı tecavüz edemez. Fazla mesai karşılığı verilen fazla ücretler peşin olarak ödenir.

Pazar mesaisi mukabili nunzan ücret ödenir. Pazar mesaisi saat 00,00 ile 24,00 arasındaki müddettir. Keza tatil ve bayram mesaiside nunzan olarak ödenir. Gece mesaisi saat 20 den sabahın 6 sına kadar devam eden müddettir. Gece mesaisi karşılığı da nunzan olarak ödenir.

Madde: 6- Asgari ücretler: 3 saatlik mesleki talin ve terbiye gören işçilere (vasıflı işçiler) saat başına 1,70 kuruş, 2 senelik mesleki talin ve terbiye gören işçilere saat başına 1,60 fark, bir senelik mesleki talin ve terbiye gören işçilere saat başına 1,50 fark ödenir.

Halen vasıflı işçi olarak çalışanlardan mesleki tahsil vesikası aranmaz. İşyerinde şu işleri görenler vasıflı işçi sayılır:

a) Bilfarz 22 yaşına basmış kazancılar, yani mes'ul kazancılar, şöförler.

b) Diğer işçilere 20 yaşını tecavüz etmiş olmak kaydı ile, x saat başına 1,49 kuruş,

c) İşçi kadınlara, 20 yaşını tecavüz etmiş olmak kaydılı saat başına 95 6n.

d) 20 yaşın basmamış bulunan erkek vekadın işçilerden (çıraklar hariç) 19 yaşındakilere (Erkek) (b) maddesindeki ücretlerin %85 i, 18 yaşındakilere %70 i, 17 yaşındakilere %60 ı ve 17 yaşına kadar olanlara ise %50 si ödenir.

Kadın işçilerden 18 yaşını aşmış olanlara (c) maddesindeki ücretlerin %95 i, 18 yaşını tamamlamış olanlara %90 ı, 17 yaşını tamamlamış olanlara %85 i ve 17 yaşına kadar ise %70 i ödenir.

(Devamı gelecek sayıda) ./.

ANKETE GELEN CEVAPLAR

Bülteninizin birinci sayısında ki ankete gelen cevapları sırası ile neşre devam edeceğiz.

Mersin, Deniz ve Kara Tahmil tahliye işçileri Sendikasının anketinize cevabı:

- 1- Bültenin tipi şindilik mükemmel, daha fazla sahifeli ve zengin olabilir.
- 2- İşçi arkadaşların Sendikalar ana tüzüklerine, Federasyon veya birliklerin Konfederasyon ana tüzüğüne harfiyen riayet ettikleri, kurullardaki mürakebe heyetleri ve haysiyet divanları vazifelerini tam olarak yaptıkları takdirde, Sendikaların Vekâlet tarafından teftişine lüzum yoktur.
- 3- Döviz ile... Şindilik abone bedelleri peşin toplanmak şartı ile haftalık bir gazete çıkarılabilir.
- 4- İşçi Sigortalarındaki dövizlerden istifade edilebilmesi için Hükümetin müsaadesi ile... Şindilik ufak mikyasta da olsa işçi arkadaşların iştiraki ve Sendikaların yardımına sağlanabilir.
- 5- Bültekte neşre edilecek her türlü yazının siyasi mevzularla katiyyen alâkası olmamalı, yazı sahiplerinin isimleri neşredilmemeli, bültekte intişar eden her yazı Konfederasyonun olarak kabul edilmeli, İşçi Arkadaşlar ve diğer Vatandaşlar bunu feregatle desteklenmeli.

TÜRK-İŞ- Bu vesile ile bülteninizin ikinci sayısını takdim etmiş bulunuyoruz. Daha iyi neticelerin alınması sonunda henüz arzu edilen bir gazetenin tesisine inkân ve hemde karşılıklı meselelerinizin en saf ve teniz bir dille birbirinize anlatmak inkânını temine inkân verecektir.

herne suretle olursa olsun gerek fikrî, gerek maddî ve manevî sahada birbirinize destek olmanız her türlü müşkülümüzün halledilmesi bakımından en müsbet bir yoldur. Bizim meselelerinizi, bizim kadar salinen düşünebilen matbuatın yanında kıymetli Sendikacı arkadaşlarımızın mevcut bulunduğunu ve herşeyden evvel güveninizin bunların mevcudiyeti üzerine temerküz ettiği hakikatin kendisini teşkil eder. Bülten bütün Sendika, Sendikacı ve İşçi arkadaşlara başarılar diler.

TÜRK İŞ HABER BÜLTENİ

S

T E M M U Z

1 9 5 3

KONFEDERASYONCA :

Yıllardanberi devanlı ve ısrarlı çalışmalarımıza rağmen talep listemizin değişmediğini görmemek kabil değildir.

Hâlâ eksiklerimiz yapılanlardan 10-15 misli fazladır. Bunların arasında, bilhassa ön safı işçinin ücret meselesi teşkil eder.

Hayatın durmadan pahalılaşmak yolunda değişen şartları karşısında işçi, dondurulmuş bir ücret içinde kıvrılmakta ve bunu ancak hayat ve aile faciası ile ödeyebilmektedir. Bilhassa yeni iş alan binlerce Vatandaşın 150 kuruştan 3 liraya kadar ücrete tabi tutulması, başlı başına içtimai bir tehlike teşkil eder.

Memleketimizde sosyal nizam dair girilen hamlelerin kısa tarihine mukabil, beraber elde edilen neticeler daha çok kırsırdır. Zira hangi mevzu ele alınırsa alınsın, elde namütenahi beynelmilel örnekler vardır ve bunlardan kâfi derecede istifade etmemek için de hiç bir sebep yoktur.

Esasen talep listemizi teşkil eden hususlar, senelerdenberi selâhiyetli kinselerin çöşitli ve nütcedit vaatlerine hedef olmuşlardır. Hatta mevzu bizden daha çok geniş tuttukları ve aceleleştirdikleri bariz ve nevsuk hadiseler arasındadır. Fakat, maalesef bu geleneklerine uygun olarak muayyen bir menfaat devresinin aleti olmaktan ileri gitmemiştir.

Şurada biraz daha hadisele-re nüfuz ederek düşünecek olursak, kabahatin biraz da bizlerde olduğunu görürüz. Çünkü açık bono halinde bile verilen

(Sonu sahife 3 de)

ADALET VEKALETİNİN ALAKASI

Hatırlarda olduğu gibi 18/1/1953 tarihinde, Değirmisaz Kömür madeni işçileri Sendikasının Genel Kurul toplantısında, Kütahya Vekil Valisi Hayri Ege, bir idare adamına yakışmıyacak ve 5018 sayılı kanun hükümlerini hiçe sayacak şekilde hareketle işçilere baskı yapmış ve bazı nüessif hadiselerin zuhuruna sebebiyet vermişti.

(Sonu sahife 2 de)

GÜNEY İŞ FEDERASYONU BAŞKANI

Adana, Sümerbank ve Millî men-sucat Fabrikaları İşçileri Sendikası ve Güney İş Federasyonu Başkanı Hasan Özgüneş'le, evvelce Sendikalı işçilere baskı yapan ve bu baskıyı kanunlarımızın verdiği hürriyeti gasbedecek kadar ileri götürülen bir işveren arasında çıkan yazılı münakaşa büyüdü ve mahkemeye intikal etmişti.

(Sonu Sahife 2 de)

İŞÇİ SİGORTALARI KURUMU GENEL KURULU

İşçi Sigortaları Kurumu, Genel kurul'u 5/Haziran/1953 tarihinde Ankarada Kızılay salonunda yapmıştır.

(Sonu sahife 2 de)

BU GAZETE İŞÇİNİN DÜNYASIMIDIR..?

Hareketinin işçiye zararlı olduğunu, bülteninizin 2 nci sayısında bahsettiğiniz bir gazete(!)nin neğer içinde biriken neler varmış!..

Yazısında terbiye harici ve pespaye olan kıssmaların çiftini boznadan iade ederiz.

(Sonu Sahife 3 de)

BAŞ YAZIYI 3 NÜ SAHİFEDE TAKİP EDİNİZ.

Adalet Vekaletinin alakası

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Bu arada yine vekil Valinin tesiri ile Emet Müddei umumiliğine takibata geçmeleri için emir veren, Kütahya baş Müddei umumi Selahaddin Ersöz de bu hadiselerin büyümesine sebebiyet vermiş ve Sakarya Bölgesi İşçi Sendikaları Federasyonunun daveti üzerine Konfederasyon Başkanı ile Hukuk müşaviri hadise mahalline hareketle durumu yerinde tesbit etmişler ve her iki idare adamı hakkında takiba ta geçilmesi için Adliye ve İçişleri Vekaletlerine müracaatda bulunulmuştu.

9/6/953 tarihinde C.Müddeiumumiliğinden alınan 8/5/953 tarihli yazıda, bu şikâyetimizden dolayı Adalet Vekaletince Müddei umumi Selahaddin Ersöz'e tebliğat yapıldığı bildirilmektedir.

Vekil Vali hakkında, idare makamlarının vereceği karar merakla beklenmektedir.

-o-o-o-o-o-

Güney İş Federasyonu Başkanı

(Baş tarafı birinci sahifede)

Davada esas teşkil eden "Bu baykuş sesleri ne zaman duraca k" sözü mahkemece hakaret telâkki edildiğinden, Hasan Özgüneş 3 ay hapse mahkûm edilmiş ve cezanın infazı için arkadaşımız Adana ceza evine gönderilmişti.

Senelerdenberi bütün mesaisini işçi davasına hasreden ve bu gün Sendikacılıkta bir kıymet olduğunu daha iyi takdir ettiğimiz Hasan Özgüneş'in, inandığımız davanın müdafiliğini yaptığından dolayı hapsedilmesi bizleri ne kadar üzüyorsa da, efendilik, cesaret ve terbiyesile temayüz etmiş olan bu arkadaşımızın bu vesile ile hakiki mücahitlerin ön safında yer alışı bizleri ayrıca teselli etmektedir.

-o-o-o-o-o-

İşçi Sigortaları Kurumu Genel Kurul'u

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Kongrede cereyan eden müzakereler ara sında bulunanlarından en mühimi, sigorta teşkilât kanununa ait yapılan tekliflerdi.

Evvelce buna ait hazırlanan TÜRK-İŞ'in görüşü ile TEKSİF Federasyonunun tamamlayıcı teklifi, delegelerin müttelifan kabulüne mazhar olmuş ve Genel Müdürlük yolu ile Çalışma Vekaletine havalesi uygun görülmüştür.

Anılan teklifler bilhassa, sigorta kurumunun mali külfetini karşılayan işçi ile işveren tarafından idare edilmesi ve sembolik bir mahiyet taşıyan Genel Kurul'un icrai bir organ haline getirilmesi ile külli azamisi memur ve tayin yolu ile meydana getirilen Yönetim Kurulunun Demokratik esaslara uygun seçilmesi ve selâhiyetlerinin tevsi edilmesini havi bulunmaktadır.

Bütün teşekküllerimizin bu yolda azimli bir çalışma tutmala rı şayanı arzudur.

Dikkat edilecek mühim bir husus varsa o da Çalışma Vekaletinin hazırladığı ve kurumu bu günden daha fazla Devletleştiren kanun tasarısıdır.

Tasarı, bilhassa Yönetim Kurulunun ve Genel Kurulun bu günkü kısır imkânlarını daha çok da raltmakta ve kurumu adeta bir iktisadi Devlet teşekkülü halina sokmakta dır. Vaziyet bu şekilde taayyün ettiği takdirde, Hükümetin işçiye değil ve fakat işçi ile işverenin sosyal gayeye matuf yatırımları n paraların Hükümete faydalı olması sağlanacaktır ki Türk İşçisinin de buna asla razı olmadığını bir defa daha beyan etmek isteriz.

Bu Genel Kurulda, Sigorta Yönetim Kurulunda seçim müddeti dolan İşçi temsilcisi Ekrem Özkılıç'ın yerini doldurmak için yapılan seçimde yine aynı arkadaşımız 49 reyden 42 sini alarak ittifa ka yakın bir ekseriyetle yeniden seçilmiştir.

./.

Bu gazete işçinin dünyasıdır..?

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Bununla kendilerinin seviyesine inmek ve bizi sürüklemek istedikleri kötü nuhite düşmek istemediğimizi ve buna terbiyemizin nüsaade etmediğini sarahaten ifade etmek isteriz.

İşte malûm gazetenin hakiki hüviyeti tebeyyün etti. Onun vazifesi falan Sendikada karışıklık var, Teksif parçalanıyor, Eskişehir Sendikaları şöyle oluyor, v.s. gibi yazılar yazmakta ve bu gaye ile tahsisatını artırmaya gayret etmektedir. Ayıplanmaz, geçim dünyası.

Temsilcilik sıfatımızın sahih olup olmaması keyfiyetini, onu, bize verenler bilir. Bu sahada fikri çolak kimselerin akli hocalığına ihtiyacımız yoktur.

Moskova radyosunun neşriyatı hiçbir zaman müsbet bir nesnet olarak ittihaz edilemez. Zira onun ağzından akan salyaların yeni bir çeşidini aramaya lüzum yoktur. Hatta sakınmak için deliye karşı alınacak teğbirlerin muayyen olması da kâfidir. Bu salyalı ağza verilecek cevabımız sadece: "İt ürür, kervan yürürdür"

Bu gazeteyo(!) böylece cevabımızın sonuncusunu da vermiş bulunuyoruz. İsterse bundan böyle işini gücünü bıraksın ve sahife sahife yazsın. Membainin dürüstlüğünden emin olmadığımız bu yazılar bizleri katıyyon ilgilendirmez ve cevap ta verecek değiliz.

Bu gazetenin bütün karanlık hislerine, Memleket ve matbuat efkârından hisse alması kadar gaflet olurmu? Bizim rehber ittihaz etmişliğimiz husus Memleket matbuatı ve Vatandaşın hakiki duygusudur. İşimizin selâmetini de burada buluyoruz. Yolunuza böylece devan edeceğiz.

Kendileri, selâmeti, iftira, tezvîr, İşçiyi ve Sendikaları birbirine sokmakta buluyorsa o da yoluna devan etsin. Hakiki nizanı zaman verecektir. Burada her şeyden evvel verimli olacak ve muvazenevi temin edecek çare, İşçi arkadaşlarımızın şuur ve anlayışındır.

-o-o-o-o-o-

Baş yazı (Konfederasyonca)

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

vaetleri d ğerlendirerek işliyemedik. "Vaat demek söz, söz ise bir insanın ve teşekkülün namusu demektir." Kat'i ifade ile verdiği sözü tutmayanların dürüstlüğünden şüphe etmek için yeni bir hadiseye ihtiyaç yoktur.

İşte burada bize düşen vazife ve elimizde tek çare olarak bunları açıklamak ve verilen vaetlerin tecellisini sağlamak için durmadan çalışmaktır.

Bütün işçi arkadaşların şunu bilmeleri lâzımdır ki, dünyanın hiç bir memleketinde işçinin sosyâl ve iş emniyetine ait meseleleri başkaları tarafından halledilebilmiş değildir. Çeşitli intikal devrelerinden sonra "İşçinin, kendinden başka kendi davasını ciddiye alacak ve beninsiyecek kimsenin olmadığını kabul ettiği ve o şekilde hareket ettiği gün muvaffak olduğunu görürüz." Dünya işçi hareketlerinin tarihleri baştanbaşa dercedilse bile bulunacak ifade bundan başka olamaz.

Müsaadenizle şindi bir prensip üzerinde duralım:

İçinde bulunduğumuz kötü şartları tevlit eden meseleleri yeneden saymağa lüzum yoktur. Ancak bunların halinde bir esas ittihaz etmeliyiz. Eğer bizi meşgul eden hadiseleri tasnif edemez ve sırasına göre ele aldığımız mevzuun etrafında toplanamazsak neticeler bu günden doğışık olmaz.

Mutlak bir ifade ile ücret meselesini, bütün işlerin başında kabule mecburuz. Elimizde bir de İş kanunu'nun 32 nci maddesi ile ona muvazi olarak 951 tarihinde çıkarılmış bir asgari ücret yönetmeliği var. Şu halde ön plânda meşgul olacağımız başlıca iş bunun tabiki olması lâzım gelir.

Konfederasyonun buna dair yaptığı müracaat ve aldığı cevaba bültenin diğer sahifelerinde rastlıyacaksınız.

Görüleceği veçhile Çalışma Vekâletinin bu hususta Valiliklere ve Bölge Çalışma Müdürlüklerine yazdığı bir yazı mevcuttur. Fakat düşünün ki, bunlardan verilen cevaplar hiçbir mesnede dayanmayan indî mütalealardan başka bir şey değildir. İş ciddiye alacak olur-

(Lütfen sayfayı çeviriniz.)

./.

sak bölgenin, asgari ücrete ihtiyaçlı olup olmadığını, teşekkülü istenen mahalli komisyonun tesbit etmesi icap eder. Aksi halde bir taraftan vazifeli vekillerin muhtelif konuşmalarında asgari ücretin tesbitine lüzum olmadığını beyan ederlerken Hükümet memuru olan Valilik ve Bölge Çalışma Müdürlüklerinin bundan değişik bir cevap vermelerini ne realite ve ne de mantık kabul etmez. Bu sadece işi uzatma için ait formüllerin bir yenisinden başka bir şey olamayacağı aşikârdır. Verilen cevaplar da sarahaten bunu teyit etmektedir. Türk işçisinin, sabır ve itidal ile beklenmesinin mükâfatı bu olmalıdır.

-o-o-o-o-o-

Mr.R.G. MILLERİN BÜLTENİMİZE BEYANATI

Bültenimizin Haziran/1953 sayısında, Milletlerarası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) nümessili Mr.R.G.Miller'in, Memleketimizdeki Sendika faaliyetlerini incelemek üzere Ankaraya geldiğini bildirmiştik. Bu defaki sayımızda da, Mr.Miller'in, Bültenimize verdiği beyanati aynen neşre ediyoruz.

" Dost Türk işçi Sendikaları ile, altı ay beraber bulunmak üzere Türkiye'ye geldim. Buraya, geçen yıl Eylülde İzmirde yaptığımız TÜRK-İŞ Kongresinde, kendi arzunuzla ve candan katılmayı arzu ettiğiniz ICFTU'nun resmi nümessili olarak gönderilmiş bulunuyorum. Katılma hususundaki resmi muamele sizin temenni ve tartışmalarınızla ilgisi olmayan bazı vaziyetler dolayısıyla tanımlanamamıştır. Bu itibarla Türkiye'deki Sendika faaliyetleri ile olan münasebetlerimde kendimi bir yabancı değil hemen hemen resmen birbirinize kardeş olarak bağlanmış kabul ediyorum. Bu resmi muamelemin tahakkukunu görmekten ziyade buraya kendini samimi arkadaşlar arasında bulmağa geldim. Bir ay imkânın sonunda da kendini hakikaten, dünyanın her yerinde cemiyetin belkemiği ve demokrat Devletlerin esas unsurunu teşkil eden geniş işçi ailesinin üyeleri arasında hissediyorum.

Esaasen gayen TÜRK-İŞ vasıtası ile memleket çapında en büyük işçi teşkilatına ve gerekse diğer Federasyon ve Sendikalara fikir vermek için. Arzum, çalışmamı yalnız teşkilât, program, unumi idare şekilleri gibi meselelere inhisar ettirmeyip işverenle müzakereyi ve ara bulmayı icap ettiren hallerde de, müracaat vukuunda, doğrudan doğruya yardım etmektir. Türk İşçi Sendikalarının gerek ICFTU'dan, gerekse şahsen edindiğim tecrübelerden azami istifadesini sağlanak istiyorum. Şunu ilâve etmek isterim ki ICFTU'ya intisap etmeden evvel asıl memleketim olan Malta'da 23 yıl Sendikacılık üzerinde faal olarak çalıştım.

Mühim bir noktayı şurada açıklanmak isterim: Türkiye'deki Sendikacılık problemlerine müdahale etmek, hatta memleketteki şartlar dolayısıyla işçi, işveren veya Devlet arasında mevcut olabilecek meselelere karışmak için gelmedim. Çünkü, meselâ işçilerin çalışma ve yaşama şartlarının düzenlenmesi gibi hususlar daha ziyade Devleti ilgilendirir.

Binaenaleyh Türk işçi Sendikalarına bir çok şekillerde faydalı olmak en samimi arzum ise de ancak müracaat vukuunda ve her defasında yalnız istenen hususta yardıma bulunacağım.

Üzerine aldığı vazife bakımından bu noktanın bilinmesi doğru olur. Bu itibarla az veya çok yararlı olman yapılacak müracaatlara bağlı olacaktır. Bu gibi müracaatların TÜRK-İŞ KONFEDERASYONU vasıtasıyla yapılmasını rica ederim.

Durumumu açıklıyan bu beyanata, Milli bağımlı, bağımsız bütün Türk İşçi Birliklerine ICFTU'nun candan selâmlarını bildirerek son veriyorum."

-o-o-o-o-o-

KADINLAR İÇİN BEYNELMİLEL YAZ KURSU

Dünya Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) tarafından 13 Haziranda, Pariste tertip edilen Kadınlar için beynelmilel yaz kursuna katılmak üzere Türkiyedende lisan bilen iki bayanın daveti ICFTU temsilcisi Mr.R.G.Miller vasıtası ile yapılmıştır.

6/Haziranda yapılan ve 12 Haziran'a kadar neticelenmesi istenen bu iş hakkında Mr.Miller, İcra heyetinizin tavassutta bulunmasını istemiştir.

İcra heyetinizin baş vurduğu muhtelif çareler sayesinde, İşçi vasfını haiz, Umumi mağazalar T.A.Ş.de çalışan ve Almanca bilen Mevhibe Öksüzcü ile yine İşçi Vasfını haiz Ramazan şirketinde çalışan ve İngilizce bilen Meral Sonbay adındaki Bayanlar tavsiye edilmiştir.

Adı geçen bayanlar 12 haziranda Parise mütevccihen hareket etmiş olup bunların masrafları ICFTU tarafından derühte edilmiştir.

-o-o-o-o-o-o-

K O N G R E L E R

Zonguldak- Maden İşçileri Sendikasının, yıllık Genel Kurul toplantısı 28/Haziranda Zonguldak Halkevi sinemasında yapılmıştır.

Enebi Sendikacıların da müşahit olarak hazır buldukları Kongre heyecanla takip edilmiştir.

İstanbul- Geçen ayın başında şehrinizde toplanan Türkiye Taşıt İşçileri Sendikaları Federasyonunun (TİF) Genel Kurul'u başarılı bir çalışmadan sonra, Deniz İşçileri Federasyonu ile birleşme kararı alınmış, Federasyon merkezini İstanbula nakletmiş, yeni yönetin Kurulu ve İcra heyetini seçerek nesaisine son vermiştir.

TÜRK-İŞ, yeni seçilen TİF organlarına başarılar diler.

İstanbul- Türkiye Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Sendikaları Federasyonu (TEKSİF) 'nun ikinci yıllık Genel Kurul toplantısı bu ayın sonlarına doğru İstanbulda yapılacaktır.

On binlerce mensucat işçinin dileklerine tercüman olacak bu Kongreye, Konfederasyonumuz başarılar diler.

İzmir- İşçi Sendikaları Birliğinin yıllık Genel Kurul toplantısı bu ayın 5 inci günü İzmirde yapılacaktır.

Türkiyenin en büyük Birliklerinden bir tanesi olan ve bütün Ege nıntakasındaki işçileri temsil eden Bu Birliğin Kongresine, Konfederasyonumuz başarılar diler.

-o-o-o-o-o-o-

HUKUKİ FAALİYET

Susurlukda 65 senedenberi faaliyetde bulunan, İngilizlere ait Borax Consolidated Limited şirketi, İşçilere yaptığı bir çok haksızlıklar arasında, bilhassa çıkarılan işçilerin kâden ve ihbar tazminatlarının da ödenmediği Konfederasyonca tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Mahallinde tetkikte bulunan TÜRK-İŞ Hukuk müşaviri, 160 işçinin bu yolda ziyaa uğratılan hakları için dava açılmasına lüzum göstermiş ve bu hususta gerekli hazırlıklar iknal edilmiştir.

Bazı işçilere kanuni tazminatlarını çeşitli entrika ve baskılar altında çok eksik ödeyen şirket aynı zamanda kanun hilâfına, işçinin safiyetinden istifade ederek ibra senetleri de almağa muvaffak olmuştur.

Bu güne kadar kanunun ve kanun adamlarının uğramadığı bu nüsesenin müstenleke zihniyetli hareketlerine devana imkân verilniyecektir.

Bu kadar bariz haksızlıkların hüküm sürdüğü bir yerde Çalışma teşkilâtının olmadığı hakkında şüpheye düşenler elbetteki haklıdır. Uzun yıllardanberi Topraklarımızda Türk işçisinin sırtından milyonları kazanan bu şirketin hüsnüniyetinden ne dereceye kadar emin (Devamı karşiki sahifede)

./.

olmak mümkündür?

Şunu belirtmek isteriz ki bu güne kadar istismar edegeldikleri işçi haklarını bundan sonra gasbedeniyceklerdir.

Hareketlerine bu şekilde ve haksızlığa uğrıyanların haklarına teslin etmenekte ısrar ettikleri müddetçe, Türk kanunlarının kendilerine bunu telâfi ettireceğine eminiz ve herkesin de onun olması lâzım gelir.

Ayancık Kereste Fabrikası dekaivil hattında, 22 senedenberi çalışan bir işçi arkadaşınız işinden çıkarılması karşısında maddi imkânsızlıklara rağmen Ankaraya gelmek ve derdine çare aranmak necburiyetinde kalmıştır.

Konfederasyonumuza müracaat eden işçi arkadaşla birlikte İcra heyetimiz Tarım Vekili ile görüşmek inkânlarını temin edebilmiş ve Sayın Tarım Vekilinin bu arkadaşın işinin iade edilmesinden başka Ayancıkdaki fabrikada yapılması düşünülen tadilat yapılmıya kadar işçi çıkarılmanası için derhal emir vernesi büyük bir memnuniyeti mucip olmuştur.

Sayın Tarım Vekili Nedin Ökmen'in bu alâkasına teşekkür ederiz.

-o-o-o-o-o-o-

AMERİKA VE İNGİLTERENİN İSTİHSAL KUDRETLERİ (tercüme)

Amerikan ağır kimya Fabrikalarının verimleri İngilizlerinkinden daha üstün oluşu, Amerikan işçisinin İngiliz işçisinden daha çalışkan oluşundan değil, esas itibariyle Amerikan Fabrikalarının ve çalışma sistenlerinin daha modern oluşundandır.

Geçen sene, karşılıklı güvenlik teşkilâtının himayesinde Amerikayı ziyaret eden İngiliz ağır kimya sanayii münessilleri Fabrikalarda 7 si işçi Sendikalarına mensup 17 kişilik bir istihlal nütehassısları grubunu müşahade etmiş olmalarına hanletmektedirler.

Hey'et, kimya sanayiindeki işçi teşkilâtının mahalli Sendikalar halinde teşkilâtlandırılması neticesi, çalışma şartlarının her safhasını doğrudan doğruya idare ile müzakere edebilen Sendika temsilcilerinin işlerinin gelişmesini ne derece benimsenmiş olduklarını tebarüz ettirmektedir.

Heyetin, sendika idarecileriyle vuku bulan konuşmaları neticesinde belirttiğine göre, "Fabrika için iyi olan her şeyin unumiyetle Sendikaya için de iyi olduğu ve fabrikanın gelişmesinin ücretlerin yükselmesi ve çalışma şartlarının düzelmesi yolunda yapılacak müzakerelerde Sendika münessillerinin vaziyetini kuvvetlendirdiğinin açıkça görüldüğü" hissedilmektedir. Bu tesanüt ve anlayış işverenlerle müştereken benimsenmiştir.

Hey'etin tavsiyesine göre, İngiliz Sendikaları çirak yetiştirme inkânlarını artırıp çiraklık müddetlerini kısaltmalıdırlar. Şöyle ki, Sendikalar, "üyelerin işden tasarrufu temin eden buluşlar yolu ile maliyet masraflarını düşürmenin faidelerini etraflı bir şekilde anlamalarını sağlanmalı" ve "üyelerin çalıştığı mahalli fabrikaları ile Sendika kolları arasındaki verimli işbirliğini geliştirir melidir."

Hey'et Amerikadan çok iyi intibarla dönmüştür.

-o-o-o-o-o-o-

ASGARI ÜCRETLER MEVZUU

Yurdunuzda asgari ücretin seyyanen tatbiki için Çalışma Vekâletine yazılan yazı ve alınan cevap suretlerinin bültende neşri lüzumlu görüldü.

İlk olarak Konfederasyonumuzun, 15/1ralık/1952 tarih ve 134/52/A sayılı yazısı ile yaptığı müracaatin sureti:

Çalışma Bakanlığına A n k a r a
Bundan bir kaç yıl evvel, büyük bir ihtiyacın ortaya koyduğu necburiyet altında çıkarılan ASGARI ÜCRET YONETMELİĞİ'nin, halen

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

çok pasif nevkide bulunduğu malûmdur.

İşçi istisnalarının önlenmesi esasına dayanılarak 3008 sayılı kanunu tadil eden 5518 sayılı kanunun 32 nci maddesine göre hazırlanan bir asgari ücret yönetmeliği mevcutken, diğer taraftan niktardırını söylemekte hicap duyacağımız 100- 150 kuruş gibi cüz'i bir paraya yüzbinlerce işçinin çalışmasına müsaade edilmesinin sosyal nevuuzumuzla kabili telif olamayacağı hakikatında ittifak buyurulacağına kanaiz.

Keyfiyet işçiyi iki cepheden ilgilendirmektedir:

1- Asgari ücretin tayin edilmesinde sebebiyle iyi niyetli olma-yaş işverenler, sahte mukavelelerle aldığı işçileri çıkarmak ve yerine cüz'i ücretle işçi almak yolunu tutmakta, bu yüzden hem işçinin istikrarı bozulmakta ve hende işçinin kâden kesbetmesi hakları bariz bir şekilde zayı olmakta, bu günün hayat şartlarına asla uyniyacak kadar az ücretle, işçinin emeği ile beraber hayatı da satılmaktadır.

Vakıta bu gibi kanun ve tüzüklerin tatbik edilmesinin kolay olmadığını biliyoruz. Fakat, şurası da muhakkakki verilmesi lâzım gelen kadeneli tatbik devreleri, kâfi zamanı bulmuş ve kadirşinas Türk işçisi bu devreyi kendine has anlayışla geçirmiştir. Bu gün artık asgari ücretin tatbiki zamanı gelmiş ve geçmiştir.

2- Asgari ücretin tatbikinde, -menloketin umumi iktisadiyatı bakımından aleyhde her hangi bir gelişmeyi düşünmek doğru değildir. Bu günkü haliyle asgari ücretin tatbiki, iktisadi istikrarı sağlamak ve işverenin bu günkü her türlü kontrolden ari, ölçsüz- kazançından işçiye ayırmağa mecbur olduğu payı sosyal adaletin tecellisi ile hak sahibine vermekden ibaret olacaktır.

Bunun aksi düşünülmediği takdirde, asıl hak sahibinin muayyen bir gurubun istisnalarına terk edileceği düşüncesi hakin olacaktır.

10/Mart/1952 tarihinde yürürlüğe giren asgari ücret yönetmeliğinin menloketde seyyanen tatbik edilmesi zamanının gelmiş ve hatta geçmiş olduğu kanaatini, fiili hadiselerin özünden almış bulunmaktayız. 3008 sayılı kanunun en sıhhatli kısmını teşkil eden asgari ücreti tayin yönetmeliğinin, tatbik arzusunun sizlerce de varit olduğu inancındayız.

Gereğinin acilen yapılması için ilgililere emir buyurulmasını saygı ile arz ederim.

Genel Sekreter, M.Özerkan

Çalışma Vekâletince bu yazımıza 18/4/1953 gün ve 1045-2-37(3)/3754 sayılı yazı ile verilen cevabın sureti:

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu Bşk. A n k a r a

15/12/1952 tarihli ve 143/52-A sayılı yazı K:

Hangi işlerde ve iş kollarında asgari ücretlerin tesbit ve tayininde içtimal ve iktisadi bir zaruret bulunduğu hususu Vekâletinizce Valiliklere ve Bölge Çalışma Müdürlüklerine incelttirilmede ve lüzum görülen yerlerde ve iş kollarında asgari ücret tesbit komisyonlarının kurulması cihetine gidilmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Çalışma Vekili (İnza)

Mukayeselerinizden müstefit olacağınızı tahmin ederken bilhassa teşkilâta yazılan kısımlar üzerinde de durulmasını tenenni ederiz.

Vilâyet ve Bölge Çalışma Müdürlüklerinin hükmî karakuşfi ile verecekleri cevapların hiçbir zaman arzu ve ihtiyaçlarınıza hiçbir zaman tercüman olamayacakları her hali ile neydandadır.

İlgililerle tenas edilerek esbabı mucibelerin öğrenilmesi ve tarafınıza bildirilmesini tenenni ederiz.

-o-o-o-o-o-o-

B Ü L T E N İ M İ Z P A R S I Z D İ R

./.

**SCHUMAN PLANI İDARECİLERİ GAYRETLERİNİ İŞÇİ MESELELERİNE
VE MENFAATLARINA ÇEVİRİYORLAR** (Tercüme)

Lüksemburg... Kömür ve demir cevheri müsterek pazarının kurulmasını müteakkip, Lüksemburgtaki kömür ve çelik birliği (Schuman planı) bu kerre gayretlerini gitgide işçilerin ve bilhassa maden ve metal işçilerinin menfaatlerine çeviriyorlar.

Schuman planı idarecilerinin ilk işi tabiatile malf ve iktisadî meselelerin halli olmuştur ki geçen ağustostanberi o meselelerle iş-tigal etmek mecburiyeti hasıl olmuştur.

Bu gün ise bu idareciler ve daimi sekreterlik gayretlerini Schuman planının sosyal meselelerinin halline sarfetmektedirler. Bu neyanda ucuz mesken inşaatı, işsizliğe karşı mücadele, işçilerin yeni vazifelere hazırlanması, çalışma yerlerini değiştirmiş bulunan işçilere malf yardımlar, v.s. gibi işçi ve müstehlîki alâkadar eden meseleler ele alınmış bulunmaktadır.

Schuman planının başkanı, M. Jean Monnet, idarenin bu hususlardaki selâhiyetlerini belirtniş ve "istihsal ile yenileşmenin hedefi işçinin kâh evinde, kâh işindeki şartların gelişmesi hedefinden ayrırt edilemez." denmiştir. Schuman; müsterek pazardan bilumun müstohlik zünreden istifade edecektir. Fakat idarenizin, birlikde istihdam edilen işçilere karşı bilhassa mühin mes'uliyetleri mevcut olduğunu söylenmiştir.

Monnet'in mesai arkadaşları bu hususta hemfikirdirler. Bunlardan biri olan Poul Finet, eski bir çelik işçisi olup, Belçikadaki İşçi Federasyonunun Genel Sekreteri ve ICFTU'nun ilk başkanı olmuştur. Fiere, yüksek idare kurulunda vazife alan iki işçiden yetişme azadan biridir.

Son zamanlarda yapmış olduğu bir beyanatta Finet şöyle denmiştir "Şunu bilhassa tebarüz ettirmek isterim ki, eğer yüksek idare kurulu sadece malf ve iktisadî meselelerle iş-tigal edip, aynı zamanda anlaşmanın tan nenası ile belirttiği veçhile bazı sosyal meselelerin halline doğru adım atmazsa, vazifenizde hiçbir surette muvaffak olamadığımız anlaşılacaktır." Finet, anlaşmada bahis mevzuu edilen birlikde çalışan işçilerin korunma garantüsü keyfiyetinin bu kadar geniş ve Milletlerarası bir sahada işçinin korunması hususunda ilk defa derpiş edilmiş bir program olduğunu söylenmiştir ve sözlerine şöylece devam etmiştir: "Meselâ, pas de Calais'de veya Bassin du Centre'de çalışmakta olan Fransız kömür işçileri, müsterek pazar suretile Almanların Ruhrdaki kömür istihsalinin Fransada'ki pazarları dolduracağını katiiyen tasavvur etmenelidir. Alman kömürünün Fransadaki fiyatı, Fransız kömürünün Almanyadaki fiyatının aynı olacaktır!"

İktisaden elverişli olmayan ocaklarda çalışan Belçikalı ve Fransız işçilerinin işlerini kaybedeceklerine dair korkularını bertaraf etmek için de Fine, Yüksek idare kurulunun işsizlik karşılığını kapatmak üzere lâzım gelen meblâğın % 50 sini temin hususunda selâhiyyattar olduğunu ve bu meselenin halli için lâzım gelen tertibatın icap ettiği takdirde Eransa ve Belçikada alınacağını ve bu suretle işçinin yeni bir vazifeye tayin edilinceye kadar korunabileceğini tebarüz ettirmiştir.

Finet, bu nentakadaki istihsali elverişli olmiyan madenlerin kapatılıp diğer bir nentakadaki madenlerin istihsalini artırmak üzere, yüksek idare kurulunun alâkadar Hükûmetlere icap eden yardımda bulunabileceğini de bildirmiştir. Bu nevi nakliyeleri temin için meskenlere ihtiyaç olacaktır. Son derece mühin olan bu meseleyi ele alan kurul, 155 milyon kişiyi alâkadar eden schuman planının tatbiğine lâzım gelen mesken meselelerinin halli için ilk tertibatı almış bulunmaktadır.

10/Ocak/1953 tarihinde Strasburg'ta toplanan kömür ve çelik asambleesine tevdi ettiği raporda, Monnet denmiştir ki: "Birlikteki bir çok menleketlerdeki kömür ve çelik işçileri için mesken meselesinin ehemmiyeti nazarı dikkatınızı bilhassa çekmiş bulunuyor. Yapmış olduğumuz ilk ettüdlorinbize gösterdiğine göre, bu menleketlerdeki kömür ve çelik işçilerinin beşte biri ya meskensizdir, veya kâfi derecede büyüklükde mesken sahibi değildirler.

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

"İlk tahminlere nazaran, senede 50,000 ilâ 60,000 meskene ihtiyaç olacağını tasavvur etmekteyiz. Bütün mntakanın tam ihtiyacı 4 ilâ 5 senede tatmin edilmesi nazarı itibara alınacak olursa, yukarıda bahis mevzu edilen senevi mesken inşaatının idamesi icap edecektir."

Finet, "Maden ve çelik fabrikalarına yapılması tasarlanan anortismanın ehemmiyetli bir yüzdesinin mesken inşaatına ayrılmasını yüksek idare kurulu mecburi tutacaktır." deniştir. "Aksi takdirde bu mesarife ununi olarak taraftar olmayacağız." Finet, mesken inşaat programının ununi anortisman programında koordine edilmesi icap ettiğini, bu şekilde bu nevi inşaatı ruçhan hakkı verilebileceğini anlatmıştır.

Tanıdığı bir iktisatçı ve istatistik uzmanı olan Rolf Wogenfuehr, Alman İşçi Sendikaları Federasyonu hesabına çalışmakta olup halen Birliğin sekreterliğinde istatistik dairesi Başkanındır.

Wogenfuehr'in noktaî nazarına göre, yüksek idare kurulu önümüzdeki aylar zarfında işçi meselelerine gitgide daha fazla ehemmiyet verecektir.

Wogenfuehr'in söylediğine bakılırsa, yüksek idare kurulu, Mayıs ayında Strasburg'da yapılacak Genel Kurul toplantısı için hazırladığı rapor, bilhassa sosyal meseleleri ele almış olup, bu güne kadar naişet, sosyal emniyet ve mesken meselelerine mütedair yapılan araştırmaların neticelerini muhtevîdir. bu hususlarda bazı tavsiyelerde bulunmaktadır.

İtalyan İşçi Sendikaları Federasyonu azasından bulunan Guiseppe Glisenti, işçi meseleleri dairesinin başkanıdır. Kendisi halen icap eden maldatı toplanmaktadır. Maalesef şimdiki halde yardımcıları tanımlanamadığından bu iş bir hayli zamanı almaktadır.

Yapmış olduğu beyanatta Glisenti, kendi dairesinin başlıca vazifesinin işçileri alâkadar edecek kömür ve çelik sanayindeki ilerlemeleri tetkik etmek ve yapılan değişikliklerin yüksek idare kurulu tarafından mı yoksa Devletleştirilen veya hususi teşebbüse ait maden ve Fabrikalar tarafından mı yapılmış olduğunu, tetkik etmek olduğunu söylemiştir.

"Bizler anlaşma suretile harekete geçen bütün mntakalarda işçinin haklarını korumak için aracılık etmeğe hazırlanmış bulunuyoruz. Bununla beraber, üye bulunan bir Hükümet bize doğrudan doğruya müraaat etmedikçe biz direkt olarak aracılığa girişmeyiz."

Bilunan Sendika idarecilerinin kendi azalarına kömür ve çelik birliğinin derpiş ettiği hakları tebarüz ettirmek için ellerinden gelen herşeyi yapmaları icap ettiğini bildirmek suretile, Glisenti, Lüksenburg'da bütün diğer işçi teşkilâtlarının nünessillerinin ka-naatlarını ifade etmiştir.

-o-o-o-o-o-

KOLLEKTİF İŞ AKİTLERİNE AİT BAZI ÖRNEKLER

II

Geçen sayıdan devam

Bu güne kadar cari olan daha yüksek ücretler akdin mer'iyete girmesinden sonra tenzil edilmez.

Evli işçilerle her iki cinsiyetden dul veya boşanmış işçiler ayrı evde oturdukları takdirde tecrübe müddetinden sonra bir aile zammına istihkak kasbederler. Bu, ayda çocuk başına (15 yaşına kadar) 7 franktır.

Madde 7- ÜCRETLER: Akort işlerde çalışan işçilerin esas ücretleri (asgari veya çıplak ücret) garanti edilmiştir. Akord ücret hadleri o şekilde tesbit edilecektir ki, normal şartlar dahilinde akort çalışan işçilere asgari ücretlerden fazla kazanmak inkâni verilecektir.

Kazançları kendi şubeleri için tayin edilmiş olan asgari ücretlerin devanlı olarak altında kalan işçiler ehliyet ve kabiliyetlerini isbat edememiş sayılırlar ve bunların asgari ücret hususundaki talep ve iddiaları dikkate alınmaz.

Madde 8- PAHALILIK ZAMLARI: Hayat pahalılığı ikinci cihan harbinden önceki yıllara nisbetle esas itibariyle devan eylediği müddetçe, ücretler yanında işçilere aile ve çocuk zamları yanında ayrıca pahalılık zammı da ödenir. Pahalılık zammının miktarı İşçi Sendikaları veya Sendikalar Federasyonu ile işverenler Sendikası arasında (Lütfen karşığı sayfaya geçiniz) ./.

da takarrür eder. Ayrıca haken kurullarının veya nünferit hakenle-
rin nütaleası alınır.

Bu günkü % 50 pahalılık indeksine nazaran zanları şu nisbetler
dahilinde ödenecektir:

- I- 18 yaşına basmamış bulunan kız ve erkek işçiler,
 - a) birinci hizmet yılı zarfında saat başına 17 santin.
 - b) Müteakkip hizmet yılları zarfında saat başına 23 santin.
- II- 18 yaşını ikmal etmiş bulunan erkek işçiler.
 - a) Hiç kinseye bakmakla mükellef olmıyanlar.
 - 1- 100 santine kadar esas ücreti olan erkek işçilere saat
ücreti başına 30 santin,
 - 2- 100 Santinden fazla esas ücreti olan erkek işçilere saat
ücreti başına 33 santin,
 - 3- 100 santinden fazla esas ücreti olan kadın işçilere saat
ücreti başına 32 santin.

-o-o-o-o-o-o- (Devanı gelecek sayıda)

ANKETE GELEN CEVAPLAR:

İzmir Deniz İşçileri Sendikası'ndan:

1- Bülten, undüğümüzden daha güzel ve derli topludur. İş haya-
tını ilgilendiren mevzularda daha geniş neşriyat yapılma inkânı bu-
lunduğu takdirde daha da güzelleşecektir.

2- Sendikaların Yönetin Kurulları iyi çalıştıkları ve Sendika-
ların Denetin Kurulları da vazifelerini müdrik oldukları takdirde
Sendika muhtariyetini haleldar eden Bakanlığın teftişi yersizdir.

3- Konfederasyonca, bütün inkânları ile nücehhez bir günlük ga-
zete ancak Sendikaların dayanışması ile çıkarılabilir. Bunun için
de en iyi formül tesis edilecek sernayenin Sendikalar tarafından
satın alınacak hisse senetleriyle meydana gelmesidir.

4- İşçi Bankası, keza yukarıdaki esaslardahilinde kurulabileceğ-
tir.

5- İş mevzuatı hakkında hazırlanacak tez pek yakında Konfede-
rasyona gönderilecektir, -----

Malatya Mensucat İşçileri Sendikası'ndan:

İlk bülteniniz yerinde bir teşebbüs olmuştur.

Sendikaların Vekâlet tarafından kontrol edilmesi Devlet bütçe-
sine hiç yoktan bir yükden başka bir şey değildir. Sendikaların Muh-
tar bir birlik oldukları, ancak murakipları tarafından kontrollerin-
de meydana geleceği fikrindeyiz.

İhtiyaca ve Bütün Türk işçilerine cevap verecek haftalık veya
günlük bir gazete çıkartmanız fikrindeyiz. Şöyleki, bütün birlikler
den istiyebileceğiniz bir miktar para karşılığı çıkaracağınız gazeteden
yine her Birliğe istiyebileceği gazete miktarı ile bu paralar zamanla
ödeneceği gibi Konfederasyonumuzda bu suretle hen bir gazete çıkar-
mış olur ve hende işçilerimizi davalarından daha yakinen aydınlat-
mış olur kanaatindeyiz.

Konfederasyon olarak bütün işyerlerindeki bağlı birliklerin
işverenler tarafından kasılan tazminat karşılığı 10 yevmiyeler ile
yine her birlikde işçiler namına nevcut olan yardımlaşma sandıkla-
rına kasılan paraların yine işçi bordrolarından kestirilmek suretiy-
le ve işçiyi teşvik edebilme için az kaynetle fazla bir ikraniye
adedi ile hen bir işçi Bankası kurulmuş olur ve hende iştirak adedi
bu suretle sağlanmış olur g fikrindeyiz.

-o-o-o-o-o-

İ T İ Z A R

Bazı teşekküllerinizin bülteninizin birinci sayısından istenekte-
dirler.

Birinci sayıdan, yalnız bir adet dosyanızda nevcut olduğundan
ve başka da nevcut bulunmadığından, taleplerini yerine getiremedi-
ğiniz kaynetli okurlarınızdan özür dileriz.

TÜRK-İŞ HABER BÜLTENİ

A ğ u s t o s

(P A R S I Z D I R)

1 9 5 3

KONFEDERASYONCA :

Malûm olduğu üzere TÜRK-İŞ' in Kongresi 8/Ağustosta başlamak üzere 10 Ağustos'a kadar devam edecektir.

Her bakımdan bünyesi bir * çok masraflara malolacak olan kongrenin veriminde de parlak olması herkesin arzuladığı ciddi bir olaydır.

1952 senesinin ilk aylarında başlanarak, 6/Nisan/1952 tarihli Bursa toplantısında ve orada mayalanan 6/Eylül kongresini kısa zamanda idrak etmenin huzuru içindeyiz.

Sendikacılığı Milli vazifeleri arasında mütalea ederek inkişafına çalışan Türk işçisi azim ve cesaretinin en parlak misalini böylece vermiştir.

Yalnız bu, hiçbir zaman işlerimizin bittiğine veya azaldığına hükmedilemez. Bilhassa dün duyup anlıyamadıklarımızı bu gün daha iyi idrak etmiş bulunduğumuz için vazife ve mes'uliyetlerimizin de yanısında büyüüp ağırlaştığı hissedilir hale gelmiştir.

Bu bakımdan 8 Ağustos kongresi bir çok acı ve tatlı temennilerin mihverini teşkil etmesi bakımından daha ciddi bir hususiyet arzelenmektedir.

Memleketin muhtelif bölgelerinden, muhtelif meselelerle yüklü gelecek delegelerin alacakları kararların ehemmiyeti küçümsenemez.

Milyona yakın insanın, istikbalinin büyük bir kısmını temsil eden Sendika idareci ve temsilcilerinden halli beklenen pek çok işler vardır.

Kongrede, çalışmalar esaslar üzerine teksif edilir ve (Sonu sahife 2 de)

TÜRK-İŞ, GENEL KURUL'u

Hazırlanmakta olduğumuz 8/Ağustos/1953 Kongresinde, müzakereye arzedilen mühim bir çok maddelerin yanında, TÜRK-İŞ ana tüzüğünün tadil işi de mevcuttur. Tüzükde, ilk hazırlanması sırasında nazara alınmayan ve zamanla beliren ihtiyaçlara uygun tadiller yapılmıştır.

3 gün devam edecek olan Kongrenin gündeminde iş hayatı ile ilgili bir çok hususlar mevcuttur.

Kongrenin çok iyi kararlar alacağı ve birbirine bağlı bütün teşekküllerin daha iyi çalışabilmelerinin sağlanacağı tahmin edilmektedir.

-o-o-o-o-o-o-

TÜRK-İŞ'in MÜSBET BİR TEŞEBBÜS

ve BAŞARISI

İşçi, işveren münasebetlerinin tanziminde ve istihsalin artırılmasında, gelişmiş sendikacılığın ön ayak olduğu en açık şekli ile görülmektedir.

Bu gün muassır memleketlerde Sendikacılığın bu ve buna benzer sahalarda oynadığı mûsbet rol ve taşıdığı değer büyüktür. Sendikacılık yalnız bunlarla değil aynı zamanda, Memleketin sosyal, kültürel ve içtinai meseleleri ile de yakinen ilgilidir.

Binaenaleyh Sendikacılığımızın gelişmeye mecbur olduğu sahaları böylece görmüş oluyoruz.

Mennuniyetle ifade edelim ki Karşılıklı Güvenlik teşkilâtı, Türkiye İktisadi misyonu nezdinde yapılan teşebbüsleriniz mûsbet netice vermiştir.

Yakın zamanda Memleketinizin muhtelif yerlerinde sıra ile açılacak mektep-halindeki kurslarda (Sonu sahife 2 de)

BAŞ YAZIYI İKİNCİ SAHİFEDE TAKİP EDİNİZ.

TÜRK-İŞ'in müsbet bir teşebbüs ve başarısı

(Baş tarafı birinci sayfada)

bilhassa Sendikacılık kültürü, istihsalde verim ve idarecilik mevzuunda dersler verilecektir.

Misyon Başkanlığı ile Hükümetimiz arasında, imzalanan mukavelede, karşılıklı paralardan, bu işe bir milyon dolar'ın sarfı kararlaştırılmıştır.

Kül halinde, Memleket için çok hayırlı olan teşebbüsünüzün iyi sonuç vermesinin derin huzuru içinde bulunurken, dileği anlayışla karşılayan ilgili Hükümet erkânına ve Misyon'un değerli iaderci ve mensuplarına teşekkürlerinizi arz etmek isteriz.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

Baş yazıdan devam:

daha ziyade prensiplerin tesbitine taallük ederse, fikren ve fiilen seyyal bir programın meydana gelmesi mümkün kılınacaktır ki ancak bu şartlar altında işçinin ve iş sahasının arzu ve hislerine tercümanlık vazifesi ifa edilmiş olabilir.

6 Eylül kongresi, ilk olması bakımından bazı noksanların nazur görülebilmesi mümkündür. Fakat, bu sefer mutlak memleket ve dünya efkârı kongreyi daha derin ve geniş manada takip etmek lüzumunu görecektir.

Kongrenin, bütün Türk işçisi ve Milleti için hayırlı olmasını dilerken, TÜRK-İŞ, delege arkadaşları, misafir, müşahit ve kıymetli basın mensuplarını selâmlar.

-o-o-o-o-o-

BORASİT İŞÇİLERİNİN DURUMU

Susurlukdaki borasit madeni işçilerinin durumu hakkında bundan evvelki nültende malûnat verilmişti.

Davası açılan 103 işçiden başka davalarının açılması gereken 90 işçi arkadaşın daha durumunun tetkiki için Hukuk Müşavirimiz bundan iki gün evvel susurluğa hareket etmiştir.

Şirket, zamanında anlaşmaya yanaşmazsa daha bir çok yönlerden dava açılması için yaptığı haksızlıklar meydana çıkarılacak ve icabına göre hareket edilecektir.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

GÜNEY İŞÇİ SENDİKALARI FEDERASYONUNUN KONGRESİ

Adana- Merkezi Adanada bulunan Güney İşçi Sendikaları Federasyonunun olağanüstü Kongresi 19/ Temmuz/1953 pazar günü, nuhtelif müşahit ve misafirlerin huzuru ile Adana Çiftçi Birliği salonunda yapılmıştır.

Olgun bir hava içinde cereyan eden Kongre, yine Hasan Özgüneş'i Başkanlığa ve Yaşar Kundakçıyı da Genel Sekreterliğe seçerek çalışmalarına son vermiştir.

TÜRK-İŞ, Güney İşçi Sendikaları Federasyonunun yeni Yönetim Kurulu ile İcra heyetine hayırlı başarılar diler.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

İŞÇİ ARKADAŞ, SENDİKA SENİN KARA GÜN DOSTUNDUR, ONU SEV VE YAŞATMAYA ÇALIŞ KI SEN DE RAHAT YAŞIYASIN.

AVUSTURYA İLE İSVİÇRE SENDİKALARI ARASINDA ÜYE HAKLARI
BİRLİĞİ

Milletlerarası bir anlaşmaya varan Avusturya ve İsviçre Sendika Birlikleri, bundan böyle bu iki memleket arasında san'atkar ve Sendika üyeliği mübadelesi yapılabilecektir.

Bahis mevzuu anlaşma mucibince, bu iki memleketin birinden diğerine daimi iş almak için geçen ormancı ve inşaat işçileri Sendikaları üyelerine müsavi iş bulma ve Sendikacılık hakları tanılatır. Şu şekildeki: meselâ, bu nevi işlerden biri ile istigal eden bir Avusturyalı Sendika üyesi İsviçrede çalışmaya karar verirse, üyesi bulunduğu Avusturyadaki Sendikadan edindiği bütün kıdem haklarını İsviçrede istinal etmek hakkına haiz olacaktır. Yapacağı, sadece, İsviçreye vardığında, tabii olması gerektiği Sendikaya üye yazılmak ve bu suretle, hiçbir hakkı zail olmaksızın, yeni işine devam etmektedir.

"Grenzgaenger" olarak tanınan bu senenin nuayyen zamanlarında çalışmak üzere bir memleketden diğerine geçen Avusturya- İsviçre hududu sakinleri ise, hududu her aşmalarında Sendika üyelikleri ni bile değiştirmeden çalışabileceklerdir.

İki memleket Sendikacıları arasında vukuu bulan bu işçi anlaşması esas itibarıyla Avusturya ile İsviçre Hükümetlerinin son zamanlarda inzaladıkları karşılıklı bir sosyal emniyet ve sigorta anlaşması neticesinde kabil olmuştur. Ve bu suretle bu memleketlerin birinde sigortalı bulunan bir işçi arzu ettiği takdirde diğer memlekete geçerse, sigortalılık hakkını kat'iyen kaybetmemiş olacaktır.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

MISIRDA, YENİ İŞ KANUNU SURETİLE, SENDİKACILIK SERİ
ADIMLARLA İNKİŞAF ETMEKTEDİR.

8 Aralık tarihinde kabul edilen yeni bir İş kanunu'nun teşvikile, Mısırdaki neş'et etmeğe başlayan Sendikacılık hareketleri seti adınlarla gelişmekte olup, Milli bir Sendikalar Konfederasyonu'nun ihdasına doğru emin bir adım atılmış bulunmaktadır.

Bu iyinser havadisi son zamanlarda Kahireyi ziyaret eden (İCFTU) Milletler arası Hür Sendikalar Konfederasyonu nümessili Everest Kupers getirmiştir. Kupers'in verdiği malûmata göre, 1953 bidayetinde Mısır'da 568 Sendikaya bağlı 160,000 üye mevcuttu. Bu güne kadar taşıt, Filincilik, sahne (tiyatro), petrol ve deniz tahmil tahliye işçileri, aralarında, birer de Federasyon kurnuşlardır.

Şimdiki halde, Milletlerarası teşkilâtlarla temas, sadece, Mısırlı taşıt işçileri Federasyonunun Milletlerarası taşıt işçileri Federasyonuna bağlanması ile temin edilmiş bulunmaktadır.

Kupers'e göre, General Necip idaresi, Sendikacılar karşı müsbet bir temayül göstermektedir. Yeni iş kanunu mucibince, bir işyerindeki işçilerin %60 ı bir sendikaya üye olduğu takdirde geri kalan % 40 işçiler de o sendikaya üye olmak mecburiyetindedirler. Bu kanun mucibince Mısır'da bir tek Konfederasyon kurulabilecektir. Kupers'e göre, bu Konfederasyon yakın bir istikbalde kurulacak ve İCFTU'ya bağlanacaktır.

Bu gün, Mısır'da ilk defa olmak üzere, Hükümet nemurları ve tarım işçileri Sendika kurabileceklerdir. Aralık ayındanberi 17 tarım işçileri Sendikasının kurulmuş olması, Mısırdaki İş kanunu meriyete girdiğindenberi bu iş sahasındaki ilerleneği isbat etmektedir. Yeni kanun mucibince üyelerin aidatı otomatik olarak işveren tarafından kesilip Sendikaya tevdi edilmiştir. Diğer taraftan sosyal işler vekili, eskiden olduğu gibi, Sendikaları

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

./.

lağvetmek selâhiyetini haiz değildir. Vekil, icap ettiği takdirde, yüksek Şûraya müracaat ederek ve tatminkâr sebepler göstererek herhangi bir Sendikanın kapatılmasını istiyebilir. Ancak, kararı Şûra verir.

Seyehatı hakkında beyanatta bulunan Kupers, ezcümle deniştir-ki:

"Seyahatında beni en çok memnun eden husus, gördüğüm bilumun Sendika liderleriyle Çalışma Vekâleti yüksek nonurlarının iş-tirak ettikleri bir kanaat olmuştur; Milli Mısır Sendikaları Kon-federasyonunun bir an evvel kurulması."

-o-o-o-o-o-o-

AMERİKALI SANAYİCİLER, İŞÇİLERİN BAKIMINA MÜTEDAİR
SOSYAL MES'ULİYETLERİ İDRAK VE KABUL EDİYORLAR

Son 20 sene zarfında Amerikan Demokrat Hükümetleri altında işçi işveren münasebetleri hususunda Amerikan işçisinin sıhhat ve emniyetine mütedair sanayicileri mes'uliyet hisselerini bir hayli art-nış bulunmakta idi.

Bu tekmüller bilhassa sanayici işverenler tarafından öden-mekde olan tekaüdiye ve sigorta programlarından, daima yükselmekte olan hayat pahalılığı karşısında işçinin satın alma kabiliyetini kuruyan otomatik ücret artışlarından, ücretli senelik izin ve tatil günlerinin umumi gelişmesinden, ve işçinin sıhhat ve emniyetine at-fedilen daha büyük ehemmiyetden sezilebilir.

Bu kerre iktidarın değişmesiyle, işçi işverenlerin yeni idaredeki büyük söz hakkı ile, istikbale nasıl bakılması lâzımdır, ta-rih sayfeleri geriyemi dönecektir, Şimdiye kadar görülen tenayül-lerin aksi ni varit olacaktır..? diye sualler belirnektedir.

Eğer son zamanlarda bu hususta beyanatta bulunan işverenler mümessillerinin sözlerine bakılacak olunursa, bu suallere verilme-si gereken cevap, tam manası ile HAYIR'dır. Amerikan endüstrisi, değişmiş bulunan siyasi vaziyette bir "kendini gösterme" ihtinali hem de munasip bir fırsat görmektedir. Sosyal mes'uliyetlerini id-rak edebildiğini isbat etmek üzere kendini göstermek, ve Millete hizmet etmek kabiliyetini haiz olduğunu tesbit için munasip bir fırsat ...

İşverenlerin bu husustaki kanaatleri, geçenlerde vuku bulan Millî sanayiciler kurununun tertip ettiği bir toplantıda tebarüz ettirilmiştir. Kurunun görüşlerini belirten bir nutukda, evvelce bu kurunun başkanlığını yapmış ve halen Utah eyaletinden Cumhuri-yetçi bir senatör olan Wallace Bennett, şöyle denmiştir:-

"Menleketin tekrar esaslı bir iktisadi tenele dayandığına inanan bütün Hükümet erkânı ile iş adanlarının kabul edeceği veçhi-le; Önümüzdeki seneler bize, hür teşebbüsün, vasat Amerikalının arzu ettiği işi, ilerneği ve emniyeti temin etmeğe muktedir oldu-ğunusbat etmek için, büyük bir fırsat ve son derecede ciddi bir mesuliyet yüklenecektir."

Kurunun Genel Müdürü Earl Bunting, aynı mülâhazalarda bulu-narak, mesken, okul, sıhhat ve işçi-işveren münasebetleri gibi sos-yal meselelerin ele alınması müktezi olan işler olduğunu tebarüz ettirmiştir. Bunting, bu meselelerin hallinde sanayicilerin ehen-niyetli bir rol oynaması lâzım geldiğini bildirmiştir. Sınai şir-ketler, sadece hissedarlarının menfaatine değil aynı zamanda memur-larının ve hatta bilumun halkın menfaatlerine çalışmalıdırlar.

Bu toplantıda söz alan kinseler arasında, işçi işveren muna-sebetlerine ehemmiyet verenler çok olmuştur. Meselâ, bir kinya şir-ketinin, idare heyeti reisi olan Harold C. McClellan, dikkatle plân-laştırılmış tekaüdiye ve sıhhat sigortalarına ve bu sigortaların

(Lütfen sayfayı çeviriniz.

./.

işçilerin tan ihtiyaçlarına göre ayarlandırılmasına temas etmiş ve ezcümle şöyle demiştir:-

"Bu gün itiraf etmek mecburiyetindeyiz ki, memur ve hatta halk bir bütün olarak, işverenden temin ettiği maaştan başka bir çok menfaatler beklemektedir. Bununla beraber sadece bu nevi menfaatler bile nuvaffakiyetli işçi-işveren münasebetleri teminine iktifa edemez. Ehemmiyetle üzerinde durmamız icap eden bir nokta vardır ki, o da iş alanı bir şahıs olarak kabul ve, binaenaleyh kendisine hürmet etmeliğiniz lazımdır. Meseleleri her an için gözö-münde bulundurmali ve karşılıklı anlayış, münasip yevniye ve tatminkâr mesai şartları temini suretile, inkişaf ettirmeliyiz."

Diğer tanınmış bir sanayici, Herman W.Steinkraus ise, esaslı işçi-işveren münasebetlerinin, salin ve sıhhi mesai şartlarına bağlı olduğunu belirtmiştir.

Gittikçe gelişen sanai emniyet ve sıhhi mesai şartları hen işverenle işçinin menfaatlerine, hem de o mntakanın iktisadiyatına yardım eder. Bu prensibin doğruluğu, son zamanlarda, 3,000,000 işçi istihdan eden 3600 şirkette yapılan bir anketden anlaşılacaktır.

Bahis mevzuu şirketlerden öğrenildiğine göre, iş kazaları %43,5, işe devansızlık :25,6, iş hastalıkları %45,6 ve işçiler arasında değişmelerde %29 nisbetinde azalmış bulunuyor.

Steinkraus işverenlere, sıhhi şartları ve emniyet tertibatlarını arttırmalarını tavsiye etmiş ve beyanatını şu sözlerle niha-yetlendirmiştir:-

"Amerikan endüstrisi, iletiiyi görüş, liderlik ve müsbet hareket tarzı icap ettiren bir devrin eşiğinde bulunmaktadır. Bu devrin devan müddeti, bilhassa, işverenlerin hareket tarzlarına bağlı olacağı gibi, halk kütlesinin işverenlere bağladıkları ümit ve itinada lâyık olup olmadıklarına tabi bulunacaktır."

-o-o-o-o-o-o-o-

KOLLEKTİF İŞ AKİTLERİNE AİT BAZI ÖRNEKLER

III

Geçen sayıdan devan:

b) Başkalarına bakmakla mükellef olan, yani ev geçindirnek mecburiyetinde bulunanlar (evli erkekler, dulkadın veya erkekler, ayrı evde oturan boşanmış işçiler)

1- 100 santin saat ücretine kadar saat başına 35 santin,

2- 100 santinden fazla saat ücreti alanların saat ücretlerine 40 santin.

c) Ayrıca çocuk başına ayda 17 frank çocuk zammı verilir.

III-Geçim indeksi %5 veya daha fazla arttığı takdirde, pahalılık zanları derhal yeni şartlara uydurulur.

Madde 9- ÜCRETLER:

1- Asgarî saat ücretleri:

A) Erkek işçiler: saat başına asgari saat ücretleri çalışma kabiliyeti tan olan asgari 18 yaşındaki erkek işçiler için şu şekilde tesbit edilmiştir:

a) Meslekî işçiler, yani vasıflı işçiler için saat başına 1,5 frank (Meslekî veya vasıflı işçilerden maksat meslekî talin ve terbiye görmüş olan ve işyerinde bilfiil vaktiyle yetiştigi kolda çalışmakta bulunan kimselerdir.)

(Lütfen sayfayı çeviriniz.

./.

b) Diğer işçiler; Harmancı işçiler saat başına 1,15 frank, tarak işçileri keza 1,15 frank, tarak bileyicileri ve tamircileri saatde 1,30 frank, yağcılar 1,25 frank, İplikhanedeki yardımcı işçilerle taşıyıcıları,15 frank, cilâcılar 1,35 frank, zincir işleri 1,30 frank makina ve tezgâh temizleyiciler 1,05 frank, birinci sınıf vasıfsız işçiler 1,25 frank, ikinci sınıf vasıfsız işçiler 1,15 frank, kazancılar 1,25 frank.

B) Kadın işçiler: Çalışma kabiliyeti tam olan en az 18 ve daha yukarı yaştaki kadın işçiler (aynı işlerde erkeklerden saat başına 10 santin daha düşük ücret alırlar?)

Madde 10- KIDEM ZAMLARI: Yukarıdaki maddeler gereğince tesbit ve tayin edilmiş bulunan ücretler dışında kadın ve erkek işçilere şu esaslar dahilinde kadın zamları verilir:

Üçüncü yıldan beşinci hizmet yılının sonuna kadar saat başına 2 santin, Altıncı yıldan sekizinci hizmet yılının sonuna kadar saat başına 4 santin, dokuzuncu yıldan onbirinci hizmet yılının sonuna kadar saat başına 6 santin, on ikinci hizmet yılından on dördüncü hizmet yılının sonuna kadar saat başına 8 santin, onbeşinci hizmet yılından yirminci hizmet yılının sonuna kadar saat başına 10 santin ve yirnbirinci hizmet yılından itibaren saat başına 12 santin.

Madde 11- ÜCRETLERE ZAM İŞİ: Vasıflı işçilerin, esas işçilerin ve 20 yaşını müteceviz diğer işçilerin asgari esas ücretleri ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı, sekizinci ve onuncu sene den sonra saat başına ikişer santin yükseltilir.

Madde 12- FAZLA MESAI SAATLERİ VE DİĞER MUNZAM ÜCRETLER:

- a) Munzam mesai saat 6 ile 20 arasında %25, saat 20 ile 6 arasında %50,
- b) Gece mesaisi saat 20 ile 6 arasında %50,
- c) Pazar ve tatil günleri mesaisi ise saat 00,00 ile 24,00 arasında %75 zamlı ödenir.

Madde 13- POSTA İŞLERİNDE ÇALIŞANLARA ZAM:

- a) Munzam mesai saat 6 ile 20 arasında esas ücretin %25 fazlasıyla, saat 20 ile 6 arasında ise %50 fazlasıyla ödenir.
- b) Gece mesaisi saat 20 ile 6 arasında esas ücretin %50 fazlasıyla,
- c) Gündüz postası saat 6 ile 20 arasında saat başına 15 santin fazlası ile,
- d) Pazar ve tatil ve bayram günleri saat 00,00 ile 24 arasında %75 fazlasıyla ödenir.

Madde 14- TATİLLER: İşçilerin ilk yıl için 2 iş günü, iki yıldan beşinci yıla kadar 6 iş günü, 6-8 nci yıl için 9 iş günü, 9-15 ni yıl için 12 iş günü, 16-20 yıl için 15 iş günü ve daha fazla geçen sene için 18 iş günü tatil hakları vardır.

19 yaşına kadar olan işçiler için kademe bakılmaksızın bir yıl içinde 12 iş günü tatil verilir.

Devanı gelecek sayıda

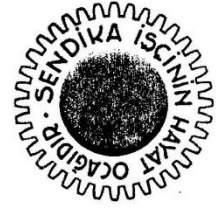
-o-o-o-o-o-o-o-

İTİZAR: TÜRK-İŞ'in olağanüstü kongresi münasebetile bültenimizin bu sayısı, arzumuz hilâfına olarak az sahifeli olarak çıkmaktadır.

Bu mazeretinizden dolayı kıymetli okuyucularımızın, bizleri affedeceklerini unuyoruz.

TÜRK İŞ HABER BÜLTENİ

ARALIK

(PARASIZDIR)

1 9 5 3

KONFEDERASYONCA :

MUĞLAK KANUNLAR

Muhterem okuyucularımızın bu yazıda ne demek isteyeceğimizi baştaki ibareden anlayacaklarına kaniiz.

Memleketimizde; sayısı binlere varan kanunlar içinde tatbik kabiliyeti müsait olan ve olmaları mevcut olduğuna şüphe yoktur. Ancak; Bunlar arasında müphemiyeti yönünden birisini birinciliğe seçmek istediğimiz takdirde, İş kanunundan daha elverişlisini bulmağa imkân olamayacağı kolayca takdir edilir.

Biz, iş kanununun böyle bir halde oluşunda bir kaç bakımdan zarar mütalâa etmekteyiz.

1. Memleketde en hareketli ve ihtilâfların fazla zuhur etmesine müsait bir sahaya içinde bulundurması sebebi ile mezkûr kanun'un gayet kesin ve müessir hükümlere sahip olması Milli menfaatin icabındandır.

2. Böyle olduğu takdirde , yerinde ve zamanında halolunabilecek münferit meseleler genişlemek ve işçi- işveren arasında husumeti gerektirecek istidadi gösteremez, bilvesile iş istikrarını sağlar ve ihtilâflarda azalma temayülleri başlar.

3. Bu gibi ufak çapta ve haklı olup en yakın yoldan halledilmeğe müsait meseleler hakem kurullarına ve mahkemelere intikal etmez ve böylece Devlet

(Saonu sahife 2 de)

DANIŞMA KURULU

23/Aralık'da başlayan İş ve İşçi bulma kurumu danışma kurulu mesaisini 25/Aralık akşamı bitirmiştir. Bu arada cereyan eden müzakereler sırasında, kurumun, bu günkü imkânları ile mütenasip faydâlı dalı olduğu ve fakat bütçe darlığı yüzünden daha fazla inkişaf etmek imkânına sahip olamadığı kanaati hakim olmuştur.

Bütün delegelerin üzerinde ısrar ettikleri başlıca mesele, Hükümetin kurum bütçesine iştirak etmesi noktasında toplanmıştır.

(Sonu sahife 2 de)

ÇALIŞMA MECLİSİ

Bilindiği gibi Çalışma Vekâletinin vazife ve selâhiyetlerini gösteren kanunun 17 nci maddesinde her sene bir çalışma meclisinin toplanacağına dair hüküm mevcuttur.

(Sonu Sahife 3 de)

İŞÇİLERE İKRAMİYE

Memurlara ikramiye tevzi'ini istihdaf eden kanunu müteakkip, İktisadi Devlet Teşekkülleri, umumi ve mülhak bütçelerle idare olunan işyerlerinde çalışan işçilere de birer maaş nisbetinde ikramiye verilmesi hakkındaki kanunun kabulü bütün Vatandaşların derin memnuniyetlerini mucip olmuştur.

Yalnız bu hayırlı neticenin yanbaşında bazı mahzur bitkilerinin bulunduğu da ayrıca mevzu bahis olmağa değer bir meseledir.

(Sonu sahife 3 de)

de büyük zararlardan kurtarılacağı gibi mühim işler için mahkeme bekliyen Vatandaşlar fuzuli bir sıraya tabi tutulmaz.

4. Bu gün işçi ile İşveren arasındaki münasebetlerinde de müstakar bir hal görülmüyorsa tek sebebi, iş kanununun, işverenin daima kaçamak yapmasına ve böylece işçiyi incitmesine müsait olmasından ileri gelir. İş vereni, en ufak bir hiddetinden vaz geçirecek kanun da müeyyet hüküm yoktur. Yalnız burada işinin verimini iyi muamele ve ilgiyle bulan işverenlerin mevcut olduğunu tasrih etmek yerinde olur. Bu gibiler için zaten kanun ve müeyyideleri kullanılmıyan birer er vasıttan ibaret kalır.

İş kanunu, memleketimizde Milyon ile ifade edilecek rakama balığ vatandaşların huzur ve geçimleri ile alakalı olduğu gibi Milli istih sal ve ekonominin de gelişme makenizmasını teşkil eder.

Bu bakımdan günün şart ve icaplarına göre uydurulmasına ait mecburiyeti yukarıda saydığımız sebepler yanında daha bir çoklarının mevcut olduğu takdir edilir.

Fiiliyatda görülen hadiselerin arzettiği manzaraya göre mezkûr kanun, daima işçiyi işsiz bırakmak için aynı yola çıkan iki kapıya benzemektedir. Bu durum hakikaten de böyledir. Çünkü, İşçinin iş kanunu ile ulaştığı emniyetin(!) biri 13 nci madde ile işverenin ufak bir paraya kıymasına, diğeri ise bunu dahi vermeden 16 nci madde ile çıkarılıp atılmasına taallûk eder. Noktai nazarımızı daha iyi tahkim edebilmek için bir noktayı daha almak yerinde olur.

Kanunun 15 nci maddesinde derki: "İşveren iş şartlarını deşıştirdiği takdirde işçi dilerse akdi fesheder."

İşte bu iki maddeye bunu da ilâve edersek, İş kanunun işçiyi himayeden uzak, işçiyi daima işsizliğe ve sefalâte teşvik ve iş hayatını boğmağa yaradığını görmek kolay olur.

Bunları belki 148 maddelik kanunu'nun yalnız üç maddesinden bahsetmekte bir kasdı mahsus arıyabilirler, onun için şu hususu ilâve etmek isteriz ki, biz bunları misal olarak veriyoruz. Yoksa birinci maddeden başlayıp 148 nci maddeye doğru teker teker tahlile girecek olursa pek sağlam bir maddenin mevcut olabileceğini tahmin etmiyoruz.

-o-o-o-o-o-o-o-

Danışma Kurulu

(Baş tarafı birinci sahifede)

Malûm olduğu gibi hali hazırda her yıl Hükümet tarafından Kuruma verilmesi lâzım gelen 300,000 lira son bir kaç senedenberi verilmemektedir. Bu hal Kurumu olduğu kadar, Danışma kurulu üyelerini de haklı olarak müteessir etmiştir. Bunun üzerine bir de, üç sene içinde bazı Belediyelerin ödemedikleri 761?000 (yediyüzaltmışbirbin) lirayı ilâve edersek manzaranın çirkinliğini görmekte zorluk çekilmez.

Memleket çapında iş ve işçi bulma, barındırma ve yetiştirme gibi büyük vazifeler altında bulunan kurumun böyle bir hale düşmesinden üzülmeyecek her hangi bir Vatandaşın mevcut oluşunu normal düşünüşle tahmin etmek zordur.

Herşeyden evvel, kurumun bu cepheden takviye edilmesi dilek ve temenniye şayandır.

Çalışma Meclisi

(Baş tarafı Birinci sahifede)

Uzun seneler toplanamayan meclisin nihayet Şubat/1954 ayı için de toplanacağı Çalışma Vekili tarafından 23/Aralık/1953 tarihinde İş ve İşçi Bulma Kurumu danışma kurulunda ilân edilmiştir.

Meclisin faydalı bir organ olarak kabul edilmek suretile kanuna dercedildiğine şüpheli nazarla bakılamaz. Ancak şunu da ilâve etmek yerinde olur ki; Meclisten istifade edebilmek imkânları aran-
dıkça nafi olması mümkündür. Çünkü Çalışma Meclisinin toplanmasını istihdaf eden kanun maddesinde meclise tevdi edilmiş herhangi bir yetki mevcut değildir. Şu halde bunun kuru temenniden ibaret kalması mümkün olabildiği gibi, faydalı bir hale ifrağı da mümkündür. Yalnız gayet iyi hazırlanmış olmak şartı ile, Evet, bu gibi toplantılarda realiteler ve onların ortaya koyduğu mantık ve vazife mes'uliyeti hakim bir durum arzemediği müddetçe verimli neticeler ancak düşüncelerden ibaret kalır.

Meclisin daha iyi şartlar altında ve hazırlıklı olarak toplanabilmesine Konfederasyonca azami gayret sarfedilmiştir. Hem böyle ki teferruatı ile takibi elzem olan yolun muhtelif cephele izahı yapılmış ve faydaları yegân yegân belirtilmiş olması karşısında maalesef bazı idareci arkadaşlar yanlış bazı fikirlerin müdafaasında ısrarcı durumunda kaldılar. Fakat herne olursa olsun yine fikir ve görüşümüzde musır olmak icabediyor.

Bu bakımdan teşkilâtı tekrar ikaz ediyoruz. Ve,

1. İş kanunu ve ilgili mevzuat hakkındaki görüşlerin,
2. Sigorta kanun ve mevzuatı hakkındaki görüşlerin,
3. Bunlar dışındaki fikir ve mütalâaların yazılı olarak bildirmeleri zaruretini ifade etmek isteriz. Aksi halde meçhul ve müferit fikirlerin serdedilmesine tevekkül edildiği takdirde hayal sükûtu mukadderdir.

-o-o-o-o-o-o-o-

İşçilere İkramiye

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Memleketimizde dar gelirli Vatandaşın, hangi statüde olursa olsun maddi ve manevi bakımdan vikâye edilmesi, Memleketin öz ve Milli menfaatlerinin içinde mütalâa edilmeğe değer hususiyete sahiptir. Ve yine eminiz ki, Hükûmet bu kararını aynı düşünceler altında vermiştir. Fakat ne yazıkki Yukarıda bahsettiğimiz mahzur kapıları bilerek veya bilmiyerek açık bırakılmıştır. Şimdi burada yalnız işçinin durumunu gözden geçirelim:

Kabul edilen ikramiye kanunundan istifade edebilecek işçi arkadaşların umumi yekûn karşısında ancak % 25 nisbetinde bulunduğu düşünülebilir. Bunun dışında kalıp istifade edemiyen büyük eskeri yetin uğrıyacağı hayal kırıklığı gayet tabii haklı görülecektir. Vakıf hususi teşebbüs sahiplerini böyle bir mecburiyete tabii tutmanın hukuki kaidelere uymadığı öne sürülüyorsa da, Hükûmetin amme düşüncesi ile hareket etmesindeki lüzum ve sarahat, keyfiyeti daha ince düşünme mahsulü haline koymağa kâfidir.

Binaenaleyh, mezkûr kanunda istihsal edilen huzurun yanında dört misli fazla huzursuzluk tevhit etmeğe müsait bulunan diğer işçi arkadaşlarımızın da eşit muameleye ulaşması, adaletin tevzii ve tecellisi bakımından elzem ve mühim görülmektedir.

Meydana gelen reaksiyon'un canlı ve hakiki durumunu her gün Konfederasyona şekil telgraf ve telefonlardan anlamak kolaydır

Teselli bulduğumuz şu noktanın ilâvesi ile iktifa edelim:
Bundan evvel çıkarılan iki ikramiye kanunu, nasıl ki ayrı ayrı birer mevzuu olarak mütalâa edilmiş ve neticeye bağlanmışsa, hususiyeti itibarile ayrılık taşıyan bu kanununda ayrı bir bölüm olarak ele alınacağına ümitli hazarlarla bakmaktayız.

Büyük Vatandaş kitlesinin hislerini terennüm eden bu temennimizin yakın zamanda fiiliyata çıkmasını görmek büyük sevinç ve minnete mazhar olacaktır.

-o-o-o-o-o-o-o-

KARDAN İŞÇİLERE VERİLECEK HİSSE

Ötedenberi, İktisadi Devlet teşekküllerinde, memur vatandaşlara % 5 den ödenen temettü ikramiyeleri, bu defa yeni bir kanunla % 10'a çıkarılmış ve bu ikramiyelerden müsavi şartlar altında işçilere tevzi'inde kabul edilmiştir.

İşçi ve Sendikalar arası ihtilâf konusu olan bu mevzuun işlemler vekâletince kanun teklifi haline getirilmiş ve kanuniyet kesbetmiş olması memnuniyeti mucip olmuştur.

Teklif edenlerle beraber kabul buyuran Türkiye Büyük Millet Meclisine teşekkür ederiz.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

M Ü N F E R İ T H A B E R L E R

Konfederasyona karşı aidat mükellefiyetini yerine getiren Sendikalar arasında bulunan İzmir ESHOT İşçileri Sendikası, ayrıca TÜRK-İŞ adına bir gece tertip etmek üzere olduklarını bir yazı ile bildirmişlerdir.

Bu vazifesinas Sendikayı tebrik ederken işlerinin başarılı olmasını temenni ederiz.

Ayancık, Ağaç ve maden işçileri Sendikasının, fabrika idaresi tarafından nasıl baskı muamelesine tabi tutulduğuna bundan evvelki neşriyat yolu ile mutallî bulunduğunuzu tahmin etmekteyiz. Çetin mücadeleler sonunda geçirdiği sarsıntılarını kâsmen atlatabilen Sendika, önümüzdeki günlerde yapacağı Kongreye TÜRK-İŞ'den bir temsilcinin iştirakini ısrarla istemiştir.

Durumu Konfederasyonca malûm olan sendikanın bu daveti müsaait karşılanmış, 13.Ocak.1954 tarihli kongrelerine TÜRK-İŞ Umumi Kâtibinin iştiraki uygun görülmüştür.

TÜRK-İŞ'in bir flâmasının bulunmaması, muhtelif toplantılarda Paşabahçe Şişe ve cam sanayii İşçileri Sendikasının dikkatini çekmiştir.

Mezkûr Sendikadan bir kaç gün evvel alınan bir yazıda, TÜRK-İŞ'e bir flâma yaptırmak üzere, üzerine konulacak yazıların gönderilmesi istenmişti.

Yakın alâkası ile Örnek teşkil eden bu Sendikayı ve idarecilerini tebrikle teşekkürlerimizi bildiririz.

İzmir İşçi Sendikaları Birliğinden, bir kaç Sendikanın ayrı-

Sahife: 5

Hadiseler ne olursa olsun, prensip olarak böyle bir yola gidilmesinin iyi bir iş olmayacağını beyan etmek yanlış bir hareket sayılmasa gerek.

TÜRK-İŞ'in vaziyetden haberdar olması üzerine her iki teşekküle icap eden şekilde yazı yazılmış ve gerekli malûmat istenilmiştir.

Teşekküllerimiz arasında esaslı bir neşir organının bulunmasından ötürü ne kadar üzüntü çektiğimizi bilmem izaha lüzum var mı? İşte bunun içindir ki halen intişar eden işçi gazetelerinden hatırlıyabildiklerimizin isimlerini vermekde fayda buluyoruz.

1- İŞÇİ HABERLERİ, Adana; gayri siyasi fakat davasında ve hareketlerinde ciddidir. Her işçi arkadaş bu gazeteden istifade eder ve faydalar bekliyebilir.

2- İŞYOLU, Eskişehir, aynı zamanda siyasi gazetedir, halen Eskişehirde en müsbet fikirleri serdeden gazeteler arasındadır, bu şehirdeki işçi hareketlerini yakından takip edebilmekte bu gazetenin faydalı olacağı görülmektedir.

3- CAM İŞ, Paşabahçe İstanbul, Gayri siyasi, samimi hisleri ile iş hayatına vusu meyhanında faydalı olmak istediği her gören için kabulü mümkün bir hakikat olacağına emin nazarlarla bakılmaktadır.

4- SENDİKALI, İstanbul, Gayri siyasi, işçi hareketleri ile yakinen alakalı, bu sahada verimki olmak için çalışır.

5- İŞÇİ GÜCÜ, İstanbul, Gayri siyasi, üyesi kalabalık bir Sendinanın organıdır, ilgililerin tetkikinde fayda mülâhaza edilir.

Sayın okuyuculara yukarıda bir kaç sendikalı gazetenin isimlerini vermiş bulunuyoruz. İçlerinden herhangi birine abone olmak ve bir karar vermek zorluğu belirlediği takdirde her birinden birer nüsha temin etmek ve mukayeseli bir neticeye varmak mümkündür.

O zaman verilecek kararın daha isabetli hedefe teveccüh edeceği muhakkaktır.

KOLLEKTİF İŞ AKİTLERİNE AİT BAZI ÖRNEKLER
VI (Geçen sayıdan devam)

Madde- 4 İşten çıkarmalar: İşverenler makul ve kâfi bir sebep veya amil bulunmadıkça hiçbir Sendika üyesini işten bu sözleşme müddetince çıkaramıyacağına mutabıktır. Bununla beraber bir sendika üyesini işten çıkarmak için işverenler tarafından ileri sürülecek makul ve kâfi sebeplerin yerinde olup olmadığının tayini Çukurova, çırçır ve prese sanayii işletmeleri derneği, Sendika ve Bölge Çalışma Müdürlüğünden selâhiyetli birer şahıstan müteşekkil hey'etçe yapılır. Taraflar bunda mutabıktır.

Madde 5- Sözleşmenin sona ermesi: Bu sözleşme 1951 senesinin Eylül ayının birinci gününden 1952 senesi Ocak ayının 31 nci gününe kadar muteber olacak ve o tarihten sonra herhangi bir senelik devrenin hitamından altmış gün evvel akit tarafından bir sözleşmede değişiklik yapılmasını arz ettiğine dair öbür tarafa ihbarda

birinci gününden imza ve mühürlerini aşağıya vazetmişlerdir.

İşverenler Mümessili
Çukurova Çirçir ve prese sanayii
İşletmeleri derneği
adına
Dernek Başkanı

Sendika Mümessili
Çukurova Fabrikaları
İşçiler Sendikası
adına
Sendika Başkanı

S o n
-o-o-o-o-o-o-o-

F I K R A

Küçüklüğümüzde yaşlı ninelerin anlattıklarına göre, yeni doğup ölen çocuklara, ahrette sorarlarmış: "Ne Gördün..?" cevap "Hiç bir kapıdan çıktım, öbür kapıdan girdim..!"

Bu bizim iş alemine pek uyuyor doğrusu.

Elbî yaşına gelmiş bir işçiye, "İş hayatında ne gördün?" diye sorarsanız, alacağınız cevap: "Hiç işyeri içyönetmeliği hükümleri dahilinde işe girdim, İş kanununun 16 ncı maddesi hükümleri ile de işden çıkarıldım." cevabını alırsınız.

-o-o-o-o-o-o-o-

TEKEL İŞÇİLERİ

Tekel işyerlerinde çalışan işçilerin, geçmiş mesai ücretleri ile ilgili, yazılı müracaat TÜRK-İŞ tarafından Tekel Vekâletine yapılmıştı.

Genel Müdürlük kanalı ile verilen cevabın gayenin dışında, oyalayıcı bir mahiyet taşıdığı hemen ilk görüşte anlaşılmaktadır.

Kesinleşmiş bir hak haline gelen bu meselelerin daha fazla dejenerere edilmek istenmesi hüsnüniyetin ifadesi olmasa gerek. Binaenaleyh TÜRK-İŞ icra hey'eti, bizzat Tekel Vekili temas etmek ve meseleyi oradan halletmeyi daha müsbet telakki etmektedir. Aksi takdirde işçi arasındaki huzursuzluk daha da genişlemek istidadını gösterebilir.

-o-o-o-o-o-o-o-

1953 yılını, çeşitli olaylar içinde bitirip, 1954 yılına girmek üzereyiz.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Yeni yılın İş ve işçi alemi ile Millet ve Memleket için hayırlı olmasını diler ve bütün okuyucuları ile Memleketin en hücra köşelerinde dahi bütün enerjisini Memleketin kalkınmasına hasreden asil ve mert Türk işçilerinin yeni yıllarını tebrik eder.

-o-o-o-o-o-o-o-